

Bergsports artiklar/notiser om Höghöjdsklättring (främst)

Jag kan ha missat något och missförstått annat.

Sammanställningen av min genomgång av inledningsvis främst höghöjdsrelevant material, är gjort i olika omgångar sedan år 2000. Den är därför olika lätt att förstå samt på skandinaviska – fråga gärna!

Ett sätt att gå tillväga var t.ex. ”Korrekationer utifrån nuvarande subjektiva kännedom är skrivna med *kursiv* efter ursprungliga text i parantes.”

”Raf. kom.” är naturligtvis gjort **utifrån retrospektiv synvinkel** med alla de tillkommande informationer, som varit skribenterna otillgängliga - eller som de ej velat ta hänsyn till - vid tillfället för författandet.

Jag emotser informationer och kommentarer.

Sen hoppas jag att kommande nummer alltid har löpnumret tydligt tryckt, det hr varit påfallande svårt att urskilja siffrorna i tryck på t.ex. nr 114 och 146!

Därtill skulle jag önska, att redaktörer även hade 4 självständiga expeditionserfarenheter, naturgeografiskt lärorikt umgänge med bergsguider och forskare samt 26 års erfarenhet av alpin/vinterklättring samt mötet med internationella nytursmakare i bagaget. Det skulle liksom vara lättare å kommunicera.

Bergsport # 152 december 2011

- S 2, bild av Per Forsberg från Aresonraju, Cordillera Blanca
- S 4, Notis om Olov Isakssons imponerande bravader i Alperna
- S 6, Debatt: Se svenska prestationer för vad de är / Rafael Jensen
- S 17, Milos Turek 1933 – 2011 /Hans Hellström
- S 17, Tips: Så blir du bättre på is
- S 22- 26 Supersvensken Andreas Klarström /BS Magnus Ericsson
- S 40 -45 Tre Cime Branta drömmar i Dolomiterna / David Fält

BS 151 September 2011

- S 4, Pierre Olsson i blå(s)väder på Great Trango, först ett tänkt nytursförsök
- S 8, Gerlinde Kaltenbrunner utan syrgas på 14x8000
- S 8, Orörd topp fik förstabestigning; Mark Richey, Steve Swenson o Freddie Wilkinsson på Östra toppen av Saser Kagri II, 7 513 m
- S 10, Hyttrabatt utomlands för SKF-medlemmar **BEHÖVLIG INFORMATION**
- S 30 Tekniska tips om snabba topprepsankare
- S 40, En lättåtkomlig 6000-meterstopp Huyana Potosi
- S 44-45 Pang Puche Klättring som betyder något Projekt FA
- S 50, Ekfeldts minnesord om Åke Ljungberg

BS 150 Juni 2011

- S 6 *Svenskar på Toppen* om Robin Trygg och Annelie Pompe
- S 8, *Olsson mot nytur på Trango*

- S 15, *Alpina framgångar* om The Cartwright Connection på Mt Hunter bl.a.
S 20-23 *Khan Tengri* av Lars Svensson. Berget klättras via fasta rep.
S 24, *En återblick på en bortgången världsklättrares banbrytande gärning* - om Loretan av Rafael Jensen
S 34 *Tillbaka på Fitz Roy* av Magnus Erisson
S 38-41 *Varannandagsväder Alpin tjejräff med sol och blåst* av Anna Malou Pettersson

BS 149 mars 2011

- S 16 *debatt Alpina framsteg Svenskar är på gång* av Rafael Jensen
S 16 *Ericsson och Meiling lyckades på Fitz Roy*
S 26 *Curahuara: Boliviansk cragging* av Maria Collin
S 34-36 *Internationell träff i Orco: Klättring på Italienska* av Emma Asplind
S 42-45 *På klassisk granit i Schweiz Piz Badile* av Patricia o Tomas Odhult

BS 148 december 2010

- S 4 *Norman och Dempster går banbrytande nyturer i Kina*
S 4 *Två döda i helikopterkrasch på Ama Dablam*
S 16-17 *debatt Tanker och åsikter kring stil och etik på stora berg* av David Fält
S 18-19 *historie Svenska förebilder* av Rafael Jensen
S 19 *Kort beskrivning av olika stilar* Wikipedia o David Fält
S 36-37 *Dolomiterna Multipitch för livsnjutare* av Anders Ljunggren
S 41 *Riskabla rännor i Kebnekaise* av Rafael Jensen
S 42-45 *säkerhet Psykologiska orsaker till olyckor och Dödsolyckor i svensk klättring 1980-2010* o *Briste i kamratkontorll* o *Flera gymolyckor denna höst* av främst Roger Pyddoke och John Liungman
S 45-47 *Bugaboos Kanadas Alpina lekplats* av Maria Collin

BS 147 september 2010

- S 4 *Retersvärd och Hellström nya hedersledamöter* av Rafael Jensen
S 8 *Fredrik Ericsson omkom på K2*
S 13 *säkerhet Kapillär kondensation – glömda kilars benskörhet* av Rafael Jensen med solid hjälp från Jappe Pålsgård.
S 42-47 *Ailefroide Smörgåsbord för nöjesklättrare* av John Liungman

BS # 146 juni 2010

- S 6 *5000 på världens tak*
S 8 nyheter ”Aptitretare från landet i väst” om tidningen Norsk alpinklättring/Norsk Tindeklub
S 10 nyheter ”På skidor utför världens tre högsta berg” om Fredrik Ericsson
S 11 *Tjejräff på Sylarna*
S 14-17 *Patagoniens gyllene granit /Magnus Eriksson o Martin Jakobsson*

S 24 teknik ”Gör rätt med fasta rep” av Rafael Jensen/John Liungmann och bild Annelie Pompe

S 39 Notis ”Andrew Irving var förresten bara 22 när han försvann ...” av Duane Raleigh

S 47 Bokhyllan: Aleksander Kwiatkowski ger sin syn på *Beyond the mountain* av Steve House

BS # 145 mars 2010

S 8 ”Brist på is på Kwangde stoppade Fält”

S 9 ”Åkte till Patagonien” om Martin Jakobsson och Magnus Eriksson

S 10 UIAA Mountain Ethics Declaration

S 11 Omvärldskollen /CLIMB Rafael Jensen

S 12 minnesord Micke Reuterswärd

S 14 – 21 Giganterna på Grönland av Henrik Nilsson m fl

S 24 Hur hala är dina slingor? Av Rafael Jensen / John Liungmann OBS bildtexten till bild 4 med ett dubbelt halvslag som felaktigt benämns ”överhandsknop”.

S 26-27 Imponerande bild på Marko Prezelj alpin-stils-nytur på Bhagirathi 2

S 30 Fredrik Sträng klättrar en vacker grad 3 eller 4 –is

S 46-47 Dansker först på nytt berg i Kina (Ren Zhong Feng) Henrik Jessen Hansen:

”Deres prestation är den ultimativa utmaningen. Att klara en förstabestigning är att ta klättringen tillbaka till dess rötter. ...”

BS # 144 december 2009

S 3/ledaren: ”Skvalp i ankdammen”, red John Liungman: ”... Jag menar att Janne Corax, och andra kunniga som David Fält och Rafael Jensen gör rätt i att skärskåda vad proffsäventyrare påstår sig göra i bergen. Ära den som äras bör – ingen borde kunna nå kändisskap på tveksamma meriter. ...”

S 6 Tjejräff i Sylarna

S 16 ”Förstamansfall farligaste olyckan” av Roger Pyddoke

S 19 ”Reflektioner från ett litet berg” av Jesper Sundelöf

S 36 ”Tyrol-deklarationen byter namn till UIAA Mountain Ethics” Korrekt är att UIAA General Assembly antog Mountain Ethics. Tyrol-deklarationen är ett självständigt och mycket (ord-) rikt dokument antagit av en stor grupp av mycket meriterade klättrare i Innsbruck 2002.

S 37: Abalakov-tips av Torbjörn Ohlén och Fredrik Nyberg

S 37: ”Banbrytande svenskt försök på Latok” om Fält och Krister Jonssons planerade klättring 2010

S 38-39 ”Hårda nybörjare i Måbodalen” av Erik Grandeius

S 47: JENSEN RECENSERAR SRRÄNGS K2-BOK

BS # 143 september 2009

S 12-15 ”Spricksafari på Grönland/Hanna Melin

S 15-17 ”Fribestigning av Life is beautiful”/Erik Massih

- S 18 "Little big wall"/Jan Stenström
 S 18 "Pompe på väg igen" Annelie P mot Shishapangma (8 012)
 S 19 "14 högsta topparna utan syrgas" om Veikka Gustafsson
 S 20-21 Sparöd/Jan leyon
 S 28-29 Pålsteken /"Olle"
 S 40-41 "Accessträff" /Jonas Paulssons
 S 42-46 "Gasherbrum 4 2009" "*Jag har aldrig lockats av att klättra ett berg på grund av dess höjd och jag har aldrig tyckt att någon av de högsta bergen verkar erbjuda någon fin klättring I dess riktiga mening. Sedan ska jag villigt erkänna att jag starkt tvivlat på möjligheterna att det verkligen är fysiskt möjligt att klara av att prestera något som skulle intressera mig på bergeller över 8000 meter.*" av David Fält "Fakta: The Gasherbrums" av Bruce Normand
 S 29: Bokrecension /Steve House *Beyond the mountain* /David Fält

BS # 142 juni 2009

- S 20 *omvärldskoll, Första svenskarna på Makalus topp* om Niklas Hallström och Fredrik Strängs närvaro på normalvägarna av Makalu (med syrgas) och Lhotse.
Expeditioner på gång handlar om David Fälts deltagande i en internationel expedition med mål att klättra en nytur på **G IVs Östvägg** i alpin stil.
 S 21, *Pompe på höga äventyr*
 S 21, *Förstabestigning i Nepal* (David Gotlieb och Joe Puryear klättrade Jobo Rinjang och Kang Nachugo)
 S 21 *Frippe tar sig an K2* om Fredrik Ericssons projekt åka skidor utför alla världens 14 högsta huvudtoppar.
 S 22-24 *Himalaya på dina axlar*. Katrin Lindbäck skrev en bra information på temat *Etisk turism och bärares rättigheter i Nepal*.
 S 28 *Nätverk för klättertjejer* Vi informeras bl.a. att *Girls get Higher* planerar en expedition till Grönland 2012.
 S 38-40 *Nytur på Lappvikstinden* gjordes av skribenten Tobias Boström och Gustav Mellgren.
 S 47 Aleksander Kwiatowski recenserar Bernadette McDonalds bok om Tomaz Humar. Med titeln *Världens ledande alpinist?* Bra att frågetecknet fanns med.

BS # 141 mars 2009

- S 10-11 Tjejträff i Rjukan
 S 13-17 "Ama Dablam på ..." Patrik Fransson o Christian Edelstam
 S19 "Alpinist återuppstånden" (tidningen kom tillbaka)
 S 29-31 **Pulleymärta hos klättrare** av Olov Leander, Joakim Johansson o Åsa Eliasson
 S 32-35 Vad händer i förbundet – Björn Kihlström om Expkom
 S 42-43 "Kök-krångel och kluriga tak" Grönland av Martin Jakobsson
 S 44-47 **Klätterträffar i Sverige** av Staffan Ericsson m go'a bilder av Per-Ove Englund

BS # 140 december 2008

S 6 "Isklätterträff för Tjejer" (jämsstäldhetsträff m bl.a. Expkom som organisatör)
S 6, notis "Kanske är Dynema för halt?" av Rafael
S 19 "Avveckling av ett 13 år gammalt ekonomiuppdrag" / Rafael Citat: *För mig med en överblick framstår vara sig styrelse eller vi andra särskild naiva 1992 till våren 1993, utan vi blev kanske ganska enkelt manipulerade att tro allt var i sin ordning.*"
S 20 Alpinist lägger ned"
S 21 "Visum för Nepal"
S 21 "Inget toppåk på Kangchenjunga" Jörgen Aamot och Fredrik Ericsson försökte, fick nöja sig med kortare åk.
S 22-24 "Säker is- & mixklättring" av Stefan Lindblom
S 25 "**Träna dina händer varma**" Marcus Lindahl

BS # 139 september 2008

S 6 "Alpinism på hög nivå" Redaktören noterar föredrag med Marko Prezelj
S 8 "Noterat på klipporna" **Intressant om Blåmannen, Senja, Kjerag o Romsdalen**/Massih
S 9 "Ensam på Mt Blanc" via normalvägen, ovanligt Otto Wiksell
S 10 Tragisk olycka på K2
S 28 "Jag gillar att vara desperat och nästan falla" Emma V Larsson skriver om Erik Grandelius, grabben som jag på ClimbIn 2005 (?) hade nöjet hjälpa öka kunskapen om säkringsplaceringar på fin dag.
S 29-31 "Bultar" Per Forsberg o Magnus Strömhäll
S 38-39 "Friends" av Torbjörn Ohlén
S 40 -41 "Uppdrag Mo(u)nt Blanc" EUklättring av alpernas högsta topp, Nikki Hammarström var med
S 41 "Mot höga höjder" Emma V Larsson intervjuade Fredrik Ericsson
S 42-43 "Alpin nytursmakare" Rafael Jensen intervjuade Marko Prezelj
S 44-45 "Trekkingtoppar i Nepal" av Sara Widell
S 46-47 "Var är svenskarna i Himalayaklättringens utveckling?" av Rafael Jensen

BS # 138 juni 2008

S 10 "Girlpower" om Gerlinde Kaltenbrunner
S 10 "Sträng till K2"
S 10 "Steck på klippan igen" (Ueli Steck och Simon Anthamatten klättrade nytur på Tengkamposches nordsida) Emma V Larsson
S 35 "Att klättra alpint med barn" av Otto Wiksell
S 36-37 "Säkra med HMS direkt i standplats" av Torbjörn Ohlén
S 39 "Tradklättra säkert" av Utbildnings- & Säkerhetskommittén
S 42 – 43 "Om olyckan är framme" Joakim Johansson (medkom) & Torbjörn Ohlén (säckom)
S 44-45 "En fjällräv i kostym" Emma V Larsson intervjuar Johan Ernst Nilson
S 50 "På säkra sidan..." Instrukтив säkringsritning av Erbse

BS # 137 mars 2008

S 12 "Everestlegend död", Sir Edmund Hilary. "Klimatklättring nr 2" om Dawa Steven Sherpas uppmärksammande av klimatproblem. "Miljövänliga äventyr" om Johan Ernst Nilsson.

S 13: "Superman på Eiger" Ueli Steck gjorde Eigers nordvägg på 2 timmar 47 minuter och 33 sekunder

S 13 "Klättring på ryska" Inbjudning till främst kvinnlig klättring i Ryssland.

S 22-25: "Smärta i fingrar" om främst puleyskador av Joakim Johansson

S 36 : Fredrik Palm presenterar filmerna "Ice-kallt" och "The 80's birth of extreme"

S 37: Erik Massih noterar om Martin Jakobsson och Mikjel Thorsruds bravad på Skjoldet, och om Andreas Klarströms situationer.

S 44: John Liungmans insändare "Klimatbovar i bergen" med klimatvänliga restips: # Tågcharter till området kring Gardasjön # Norge # Båten över till brittisk grit # En välfylld bil till Frankenjura i Tyskland

S 46-47: "Statistik från Incidentrapportering avseende 2007" av Peter Engström

S 50: Erbses talande säkerhetstanke från Thailand '96

BS # 136 december 2007

S 6 "Bidrag till Expeditioner 2008" expeditionskommittén

S 8-10: "Fyra konsistenser av brunt" om Shipton Spire och en liten nytur på Cats ear spire av Hanna Melin och Martin Jakobsson

S 11: "Solo på Eigers Nordwand" av Krister Jonson

S 12: "Rapport från seminariet Allemansrätten och klättring" av Anders Wester

S 13-15: Hur en nyzeeländsk craggråtta blev isklättrare" av Rick McGregor

S 16-17: "Alpin jentesamling i Romsdalen" av Katrin Lindbäck

S 18-19: "Be prepared ... Övningar inför is- och mixklätterssäsongen 2008" av Markuz Lindgren

S 22: "Att våldgästa andras hem" /Rafael Jensen

S 32-34: "Expansionsbult eller limbult – vad är bäst?" av Peter Engström och Martin Nilsson

S 35: "Konsten att slita ut en borbult..." av Torbjörn Ohlén

S 42: Statistik över Incidentrapporter" av Roger Pyddoke

BS # 135 september 2007

S 6: "Access och bildvisning med Leo Holding" 10 nov i Göteborg

S 10-14 "En midsommardygnsdröm" om Krister Jonsson o Anna Backlunds nyurer på Grönland av Anna

S 20: "7+7+7 som bok" av Eva Olsson

S 21: "Miljötänkande"

S 32-34: "Klättring i Colombia" av Mattias Niiniaari

S 37: Annons för Silvo Karo /expkom

BS # 134 juni 2007

- S 17-19 skriver Göran Eriksson om fin klippklättring i Korea
S 35 *Utbildningskommittén testar sliding X* /Per Forsberg
S 36-37 *E djupdykning i CLIMB magazine*, ett urval ur nr 15 – 25 av Rafael Jensen
S 41-42 *Expeditionsklättring* av Rafael Jensen

BS # 133 mars 2007

- S 4-5 Fantastisk bild från Antarktis och norrmännens suveräne nytur på Ulveanna
S 10-14 *Cassin Ridge Denali*, Christian Edelstams skildring av 2. svenska alpina klättring
S 15 *Info*, bl a *Expeditioner på gång*
S 16-18, 7+7+7 7 *summits på Guinness världsrekordtid* av Fredrik Sträng. Sträng var intelligent nog att lägga till ordet ”Guinness”, då Daniel Griffith innan Sträng var klar, redan gjort peak-baggingen på en några dagar snabbare tid.
S 19 Erik Massih informerar lite mer om norrmännens *Nytursraid på Antarktis*
S 25-27, Red Eva Olsson frågar Johan Frankelius och vi får se två fina bilder från hans arkiv
S 38 *Olyckans triumf* Björn Eriksson minns Daniel Carlsson och Mikael Forsberg
S 39 *Poppis Himalayaklätrare* Kaj Söderin har Doug Scott i tagen koka en god gröt
S 40-41 *Tankar kring Ama Dablam eller en klättrres tillkortakommande* av Laila Öjefält
S 42-44 *Peru de soliga bergens land* Andreas Klarström berättar om sin och Martin Jakobssons klättertekniskt svåra prestationer.
S 50 *Kebkursen 2006* av Tom B och Magnus N

BS # 132 december 2006

- S 4-5 Oluf Sundströms härliga bild av tre snötraskande yakar.
S 6 *Sök expeditionsbidrag*
S 6 *Alpin tjejträff i Romsdalen*
S 10-12 *7th Heaven? Eller ”sju sorger, och åtta berg”* av Oluf Sundström
S 14-18, Kasper Kotake ger oss intryck från Hårstadnebbas och Littledalens
S 19-21 *Romsdalen* om SKFs alpina träff av Kaj Söderin
S 22-23 *Lärdal (IS)* av David Hässler
S 26 *Isklätteträff i Stora Sjöfallet* av Martin Lindgren, Jonas Stenlund, Mikael Söderström och Mikael Renström
S 27 *Isklättring i Trängslet* av Anders Wester
S 28-29 *Is i Skåne* av Mikael Blixt

BS # 131 september 2006

- Framsidan pryds av det fasta spåret med vägledande fast rep till toppen av Everest, fint foto av Mingma Sherpa. En följdfråga är rimligen vilken spårbredd en rullator kan ha där?
S 6 *Minnesord* för Tomas Olsson av Rafael Jensen
S 6 *Snabb svensk bestigning av Cassin Ridge*. Notis om Andersson och Edelstams klättring

S 8 *Svenska Fjällklubben och Svenska Klätterförbundet arrangerar föredragsturné med Doug Scott. Ogre-klättringen 1977 fick felaktigt angett 1978.*

S 14-15 *Halvtid för "7+7+7"* Sträng intervjuades av red Eva Olsson

S 36-37 *Expeditionsklättring* Expeditionskommittén redde ut definitionen på klätterstilar

S 46 *En klätterdag som alla andra!?* Laila Öjefält om jordbävning i Chamonix

BS # 130 juni 2006

S 21: *7+7+7* om Strängs försök sätta världsrekord

S 21: *Johan nådde toppen* om Frankelius bestigning

S 21: *Tomas sista äventyr* om Tomas Olsson, som i sportligt avseende ville mer än att nå toppen

S 24-25: *Will Gadd – klättrare och glidare i världsklass* av Per-Ola Andersson

S 33-3 *Dolomiterna hinsides eller ...* av Tommy Schultz

BS # 129 mars 2006

S 18-20 *Alpina Klätterkursen i Kebnekaise* av Mikael Amlert

S 21 *Mer pengar till expeditonsbidrag*

S 30-33 *Dollankursen ett alpint äventyr* av Claes Renström

S 42-43 *Högalpin sportklättring i franska alperna* av Adam Blomberg och Micke Melin

BS # 128 december 2005

S 20-23 *Khan Tengri* av Henrik Nilsson

S 32-33 *En outsider med smak för 8000-meters toppar* Sympatisk intervju, Johan Frankelius blir belyst av Alvaro Susena med Johans fortsättning på S 34-36

BS # 127 september 2005

Sträng visar på omslaget hur häftigt det e å ha syrgasmask, sägs vara 8600 m – grabben måste ju fullkomligt ha missförstått sin stora idols hyllning till syrgaslös färd i förvandlingsboken *Göran Kropp 8000+*

S 8-14 *Mount Everest Första lyckade svenska North-Ridgeexpeditionen*

S 33-36 *Aiguille dibona*

BS # 126 juni 2005

S 6, Expeditionskommittén berättar om sitt beslut av 2005-05-18, ett av få undantag stödja normalvägsaktivitet.

S 6, *Från de fasta repens rika, Första svensk att klättra North Ridge på Everest*

S 13, *Samuraj Jonsson*, kort om en av Sveriges starkaste alpinisters kapacitet

S 14-15, *Friktion – vän eller fiende?* Rafael Jensen, MN/Säkerhetskommittén

S 30-31, *Access känsligt läge* Mattias Lindholm

S 32-37, mycket mera access med goda inlägg av Magnus Nilsson, Accesskommittén, Morgan Windle (om Accessträffen i Bohuslän), rantredaktionen Alvaro och Linus, samt epilogen *Bispberg är förlorat* av Anders Wester
S 38-40, *Svenska kvinnor i Himalaya – klätterexpeditionsväg* Expeditionskommittén med hjälp av Lasse Thulins bilder, nästan felfri, då det är lite osäkert om Cecilia Liljedahl var på topp i Grönland 1978.
S 42-45, *Expedition för nybörjare* Fin introduktion till alternativ av Anna Rossby
S 50, *Ett litet undervärk* Kalle Backeus berättar lärorikt om en tur Mont Maudit.

BS 125 mars 2005

S 2 *Roger Pyddoke* av Tommy Schultz
S 10 *Stöd till expeditioner*
S 20-21 *Den gömda Dalen* av Pudde Hansson o Christer Bjuhr
S22-24 *Isklättring längs Norgevägen*
S 28-29 *Close calls* av Mikael Reuterswärd
S 34-36 *Expeditionskommittén har efter kännedom satt ihop en lista på förstabestigningarna*
S 38 *Pionjärerna* av Tomas Carlström
S 39-41 *Pizzo Badile* av Krister Jonsson
S 44 – 46 *Apolobamba 2004* av Janna Dejmark
S 47 *Svenska expeditionskommitténs verksamhetsberättelse 2004.*

Brant nr 1 februari 2005-02-16

S 82 Fredric Ericsson gjorde första svenska bestigning av Shisha Pangma postmonsun 2004 (KOM 2010: Feluppfattat enligt mitt minne av samtal med Fredrik. Han vände i närheten av förtoppen Central Summit)

BS #124 december 2004

S 11-15 *Grönland långt inne i Tasermtiorden* MartinJakobsson och Ola Knutsson
S 16-19 *Hjälp till självhjälp* Moby Dick klättrades av Annika Bergqvist och Sofia Sandgren
S 27 *Ska vi utveckla svensk expeditionsklättring mot den internationella frontlinjen?*
Expeditionskommittén
S 32-33 *Incidentrapport Olyckstilbud på vintern* Jurij Radon
S 34-35 *Att göra en kilsikrad nytur* Johan Svensson
S 40 *Rapport från 2004 års möte med UIAA Safety Commission* Magnus Nilsson

Brant 5 oktober 2004

S 45-47 Fredrik Sträng gör andra svenska bestigning av Khan Tengri

BS #3 september 2004

S 6 *Förbundsnytt/notiser* S. 6 Toppen nådd!

Den 18:e juni kunde Michael Lundell nå toppen av det 8125 meter höga berget Nanga Parbat i Pakistan. Han deltog i en tysk expedition till Berget. Expeditionen klättrade längs Kinshofer-leden.

Mer information om resa finns att läsa på www.schoeffel.de/de/expedition_02.html du förutsätts kunna tyska. **Ralph Høibakk kommer till Stockholm**

S 28 *Är dina karbiner för skarpa?* Jan Leyon, Säkerhetskommittén

S 28-32 *Peak Lenin – drömmen om ett 7000 meters berg* Team DPD

S33 *Betydelsen av hög höjd och trötthet* Expeditionskommittén

S 40-41 *Incidentrapport Trollens Arena* Niklas Fernqvist

S 50 *Klättring prestation, attityd och glädje* Bobo Gustavsson

BS juni 2004 nummer 122

S 5 *Nu tackar jag för mig* Ledare av Ewa Hellström-Boström, tar upp Göran Kropp och Jesus Martinez hemsida, där de var tre på toppen samtidigt.

S 6 *Världen over Ny direct led på Mount Everest* K2 jubileumsexpeditioner

S 14-15 *Teknikhörnan Använd karbiner som med open grind håller 10 kN* SÄK Rafael Jensen

S 24-27 *Bland oklättrade berg i Bolivia* Michael Gullvert **Cerro Kuchu Este 4970 m Cerro Kuchu**

S 34-41 *Några klättrare på 1960-talet*

S 42-45 *Incidentrapport Tanker om "risk"* Ulrika Tiegs

S 59-51 *Säkerhetskommittén Orsakerna till Göran Kropps olycka* Säkerhetskommittén/Martin Nilsson

S 52-54 *Cho Oyu med brädan på ryggen* Niklass Hallström

S 55-57 *Peak Somoni* om Fredrik Ericssons bestigning och skidåkning nerför Peak Kommunizma av Aleksander Gamme

BS mars 2004 nr 121

S 6 *Världen over:*

Bergans Big Mountain Skiing Expedition Tomas Olsson

Utredning av Göran Kropps olycka i USA SÄK/Martin Nilsson

Höghöjdsforskning EHB

Äldst på Seven Summits

Arne Næss d.y. död i olycka

S 10-14 *Anders & Eva* Jonas Paulsson intervjuar

S 16-17 *Incidentrapport Även "guider" kan fela* Dick Johansson

S 18-19 *SÄK UIAA-möte* Magnus Nilsson rapporterar från mötet i Kanada 2003

S 24-27 *Sydgeorgiens äventyrens ö* Fredrik Sträng

S 34-35 *Etikdebatten...* Andreas Bengtsson, Per Calleberg och Per Willén, Rafael Jensen

S 37 *Expeditionskommitténs verksamhetsberättelse för 2003*

BS dec 2003-feb 2004 nr 120

S 5 *O-visionen lanseras* Ledare av Ewa Hellström-Boström, bl.a berörs record på Everest

S 6 *Stort och kallt* Thomas Olsson på skidor från Mustagh Ata och Kucksay Peaks toppar Babanov lyckades med Nuptse East

S 9 *Säkerhetsinformation* av Mårten Johansson om bulthängare med integrerad karbin

S 16-17 *Etikdebatten fortsätter* Eva Selin

S 30-32 *Mt Everest firar 50-årsjubileum* Rafael Jensen, Ewa Hellström-Boström

S 33 *I sin fars fotspår* Ewa H-B intervjuar Jamling Tenzing

S 34-35 *På skidor från toppen av Aconcagua* Tomas Olsson

S 36-38 *Upplösningen!!* Stefan Lindblom fortsätter sin bade roliga och lärorika artikelserie ...
S 48 *Krönikan Ge människor runt dig utrymme* A. Rafael Jensen
S 53 *När jag blev instruktör* Jan Leyon
S 54-56 *Incidentrapport Thomas Cosgriff*
S 57 *Vad går att läsa i High och the American Alpine Journal?* A. Rafael Jensen, Jack Berg

BS sep 2003-nov 2003 nr 119

S 8-12 *Framgång och dramatik Dhaulagiriexpeditionen* av Martin Emanuelsson
S 30-33 *Pionjärerna 3*
S 34-35 *Läst: I huvudet på Dr. Doom Boken Kiss or kill* av Mark Twight / Björn Billing
S 36-37 *Tre svar på Anders Lundahls artikel om Berg och etik i förra Bergsport* Lars Andrén, Marie Edholm, Tomas Olsson
S 38-39 *Rafael Jensens svar på Marcus Henningssons insändare i förra Bergsport* Jensen slutade slicka röven på svensk media efter läsning av *Göran Kropp 8000+*, tyvärr glömde jag i svaret redogöra för många lojalitetsband i olika sammanhang.
S 39 *Incidentrapport Kan man lita på andremannen* av Gudmund Söderin
S 43 *Klätterföredrag* Fredrik Sträng och **Valeri Babanov**

BS Jan 2003-Aug 2003 nr 118

S 6 *Den första svenska Dhaulagiriexpedition lyckades!*
S 10-12 *Berg och Etik* av Anders Lundahl
S 13-15 *Hur du blir en bättre mixklättrare* av Stefan Lindblom
S 16-18 *Tidiga klättrare I Sverige*
S 19 *Utrustningsnytt*
S 20-21 *Incidentrapport Klättertips* av Mattias Flodin
S 28-30 *Chimborazo "Världens högsta berg"* av Michael Gullvert
S 34-35 *Escalada en Patagonia* av Krister Jonsson
S 37 *Hej Bergsport* av Marcus Henningsson som ej fattad Rafael Jensens budskap
S 40-41 *Läst Joe Simpsons ofullbordade final: **The Beckoning silence*** Björn Billing
S 41 *Georg Leigh Mallorys pånyttfödelse* Alexander Kwiatkowski

BS mars 2003-maj 2003 nr 117

S 6 Blinde *Erik Weihenmeyer lyckas med Seven Summits Everest 50 år senare*
Turismen minskar i Pakistan
S 16-18 *Bli en batter isklättrare* Stefan Lindblom
S 23 *Utrustningsnytt*
S 26-29 *Föregångarna var bergsbestigare* Ewa Hellström-Boström
S 30-34 *Rafael Jensen intervjuar Mikael Reutersvärd OBS .. På dåtidens Pioneer Ridge gjorde vi inledningsvis en liten variant på Flat Iron Ridge*
S 46-47 *Mustagh Ata Isbergens fader* Josephine Rosenberg
S 48-51 *Säkringskedjan* av Mårten Johansson, Rafael Jensen och Martin Nilsson
S 54-55 *Med anledning av SKF's 30-årsjubileum har Rafael Jensen listat ...*

BS dec. 2002 – Feb- 2003 nr.116

S 6 *Världen över* Första svenska Dhaulagiriexpedition 2003

S 8-10 *stort & kallt* Aconcaqua Thomas Olsson skidade ner Pic Lenin Tomas Olsson skidade ner, Nicklas Hallström snowboardade ner Grönland Erik Massih, Mårten Blixt och Björn Krane nytur

S 12-15 *Vi minns Göran Kropp* Artiklar av Anders Lindfors/SKF, Per Calleberg och Johan Holmgren, Anders Lindfors, Fredrik Sträng, A. Rafael Jensen

S 16-19 *Nytur på Grönland Qivitoq Mårten Blixt, Björn Andreas Krane och Erik Massih*

S *Intervju med Erik Massih*

S 38-39 *Tina & Tomas gick till båda polerna i år* Ewa Hellström-Boström om Sjögrens

S 40 *Med skidor på Pic Lenin*

S 46-47 *Vad är viktigast – nå toppen eller må toppen* Bogi palfay rapporterar från symposiet *The future of Mountain sports* i Innsbruk september 2002

S 48-49 *Hur länge håller repen???*

S 52 *Vill du delta i en klätterexpedition till Himalaya*

S 52 *Första hjälpen behövs – men på rätt nivå !*

S 53 *Säkerhetsföreläsningar*

S 54 *Krönikan Rafael Jensen om Mänskliga rättigheter, Idrotten vill, Kathmandudeklarationen och Tyroldeklarationen.*

S 55 *Recension* Det gömda berget om svenska Hidden Peak 1997

BS September-november nr 115, 2002

S 6 *Världen över* Schweizarna ett år före engelsmännen på Mount Everest Ewa H-B

S 7 *Everest nu billigare att bestiga* Anders Blomqvist

S 14-17 *Cerro Torre Klättring i stormens öga* Magnus Andersson. Niklas Fernqvist, Peter, Henke

S 24-28 *Alpamayo* Fredrik Sträng Nytur till höger om Ferrari route enligt Sträng

S 34-35 *UIAA – rapport* Magnus Nilssons rapport från UIAA Safety Commission 2001-2002

S 38-39 *Läst Rafael Jensen går igenom intressant och givande litteratur som kanske kan vara något för mörka höstkvällar eller något att önska i julklapp.*

BS juni-augusti nummer 114, 2002

S 47 *The call of the Mountains – en utställning att rekommendera!* Rafael Jensen

S 54-55 *Läst David Breashears High Exposure*

BS Mars-maj 2002 nummer 113

S 6-10 *Apolobamba* Olof Dallner och Michael Wåhlin **Nevado Jacha Huaracha** ca 5500 m S 9 "... *De sista dagarna ägnas åt "peakbagging", och vi klättrar bla två*

obestigna toppar i närheten. Cirka 5400 meter höga och med max 35 graders lutning bjuder de dock inte på något större motstånd.”

S 12 *Världen över; Ardito Desio död vid 104 års ålder*

S 16-18 *Operation Boris* Fredrik Sträng och Magnus Sundström om Elbrus

S 50-53 Presentation av incidentrapporten och *Behövs incidentrapporter?* (den senare av Rafael Jensen)

S 53 *Stipendier från Expeditionskommittén*

S 54 *Kropp visade bilder.* Tyvärr missade redaktionen att publicera reservationen mot styrelsens majoritetsbeslut.

S 54 *Ny Säkerhetsgrupp i SKF*

S 55 *Olycksrapport 2001 – ett svart år för svensk klättring*

BS december 2001 – nr 112

S 5 *Kul med alla reaktioner!* Ledaren tar upp bilder på döda.

S 6 *Hjälp till bärare ska ge färre olyckor* Ewa Hellström-Boström

S 8 *Världen över* har notiser om Everest, Kammerlander på K2, **Centrala Lhotse**, OGRE och Cesare Maestri/ Cho Ouy

S 16 – 19 *Moderna isyxor* Stefan Lindblom

S 20-21 *Guide i Himalaya* om Krister Jonsson av Magnus Ericsson Ama Dablam, Shivling, Bhagirati II

S 26-27 *Reinhold Messner erövrare av det onödiga*

S 28 *”Läst” En förbaskat bra bok: Free Spirit* av R. Messner (läst av Rafael Jensen)

S 36 *Katmandudeklarationen enligt Rafael Jensen*

S 37 *”I believe that my naive attitude will be met with smiles”* Rafael Jensen

S 38-41 *Room of Doom* Erik Sandelin om Mt Huntington/Alaska med Norman.

BS sept.-dec. 2001 nummer 111

S 4 *Veteran död på Everest* Sherpa Babu Chiri

S4 *Beek bär åt bärare* Michael Beek inför Nanga Parbat the other way o´round

S 16-18 *Mt shivling* Magnus Eriksson, Christian Edelstam och sist ensam Krister Jonsson till toppen Patrik (Fransson?)

S 32 *Rätt om Bolivia* Boliviaartikeln i förra numret av Bergsport var skriven av Jonatan Strömgren tillsammans med Jakob Levén. Jakob hade även tagit bilden där ”Jonte” hoppar.

BS juni 2001 – nr 110

S 14 *Obestigna toppar i Himalaya*

S 15 *Skatt på topparna*

S 20-23 *Smidigare klättrare*

S 26-29 *Äventyret Bolivia* Jonatan Strömgren, Isac Björklund RÄTTELSE se nr 111

BS mars 2001 - nr. 109

S 8 Everest från topp till bas i ett svep (skidåkning)

S 11 Edmund Hillary slängar med slev

S 12-16 Laviner

S 17 recension: *Laviner – en handbok*

S 33 UIAA Säkerhetsmöte

S 34 Korrektion till artikeln om isklättring i Bergsport nr 108

S 34 Korrektion av uppgifter i nr 108 (artikeln *Internationell Himalaya-klättringsutveckling*)

S 40 *Incidenter 2000 / Rapport från säkerhetsgruppen*

BS december 2000 - nr. 108

Sid 10-11: **Internationell Himalayaklättringsutveckling, ett axplock:** ”1957 bestiger M. Smuck, F. Wintersteller, H. Buhl och K. Diemberger Broad Peak (8047 m), numera Pakistan. #4 Buhl och Diemberger *vände ca 300 höjdmeter under toppen* (besteg är fel!) ca två veckor därefter Chogolisa #R. Raf. kom.: Buhl dog på nervägen efter att de vänt. Smuck och Wintersteller gjorde - i alpin stil - Skilbrum (7300 m). ”1963 (Walter Unsworth) *Willi Onsoeld* och Tom Hornbein ..., med vilka (Unsworth är fel namn/person) *Onsoeld* och Hornbein slår följa med på nervägen, ...”

Sid 22-25: **Baruntse 2000 Sveriges första tjejaxpedition** sid 24: ”Den 20 oktober klockan 14:45 lokal tid satte vi (tre) *fem* personer på toppen av Baruntse (7 168möh): Lisa Flink, Anna Halldén och Lars Thulin, *Kami Sherpa och Kame Sherpa*. Raf. kom.: Bra gjort! Beklagat ev felstavningar namn. Hoppas och tror ni inspirerat flera tjejer att ta sig till höga berg.

Sid 26-28: **Bhagirathi III 6454m. Impossible Star.** Raf. kom.: Jag saknar i artikeln målsättningen att friklättra tidigare teknisk / artificiell led. Vädret vara kan man styra eller betvinga. Hoppas Hubert och / eller Petter får möjlighet och lust återvända till Himalaya. Svensk Himalayaklättring kan ta skutt framåt med sådana kapaciteter.

BS september 2000 - nr. 107

S. 11 ”extrem värld” **Hög alpint** presenterar SVERIGES FÖRSTA HELT KVINNliga EXPEDITION till Baruntse 7168 m. Raf. kom.: Fotograf hr. Lars Thulin ger oss troligen fina bilder att skåda (inside-information eftersom jag skrev rekommendationsbrev).

S. 22 ”goda råd” **Nyhet angående syrgasbehandling** signerat Anders Schmidt (källa: Klettern 3/00 April/Maj)

S. 36 - 39 **Sydvästkammen på Broad Peak** berättar utmärkt om besvaren vid ”ett svenskt nytursförsök på ett 8000 meters berg”.

S. 40 (i skuggan av Broad Peak) **Tre internationellt utvecklande projekt i svensk Himalayaklättring t.o.m. 1999 på 8000 meters berg** av A. Rafael Jensen.

Raf. kom.: Jag skrev i artikeln kort om Holmgren och Locks prestationer 1994. Då Kropp troligen inte deltog i den ”utvecklande klättringen”, utlämnade jag hans starka prestation att nå toppen (?) ifrån baslägret på 17 tim. 45 min via normalvägen i mängd av fotspår upp till 8030 meter. Informationen kan kompletteras med: ”När Andrew Lock 1997 är fri från expeditonsledarskap av Göran Kropp, dvs:

1) kan frigöra krafter att tänka på annat än en begränsad mängd fasta rep att placera på SW / SSE-kammen

2) inte har ett för tidigt förbestämd datum för utmarsch-bärarnas ankomst att ta hänsyn till,

3) - det inte är Göran Kropp som organiserat, ordnat sponsorer m.m., - då når (den enl. brev ifrån GK till mig höst -98 ”bildbevisligen trötta”) Andrew upp till **ca. 7.200 meter på nytursförsöket** innan avbrott. Senare (6/8) går han ensam upp till C3 (6.900m) normalvägen (non-technical), som inte trafikerats sedan 19/7. Följande dag tar det 18 timmar att spåra / pulsa till toppen. Källa för information 1997 är ”High” no

183, febr 1998, sid 22-23. (OBS, här kallas väderstrecket för "SSE". I "High" no 185 sid 27-28 får jag uppfattningen, att man når SSE-kammen via en SV-kam.) Förvirring uppstår lätt. Här låter sammanställaren Lock "soloklättra" berget.

När SKF Ordf. Anders Lindfors efter styrelsemötet 2001-01-20 ställde frågan till Göran Kropp: "Hur mycket spår fanns det till förtoppen, när du 1994 snabbt på 17 timmar 45 min. klättrade berget "SOLO"?", kom Anders Lindfors i mitt minne med följande svar till SKF Styrelse (telefonmöte) 2001-01-31: "Göran sa spår upp till läger två, sedan spårlost / översnöat"

Orsak till denna fråga är ett famöst visitkort, där Göran bestigit många berg SOLO... "Routefinding" är en av de mest fordrande och givande ingredienserna inom klättringen!

AVGÖRANDE FÖR BEDÖMNING AV SAMMANHÄNG ÄR DEN INFORMATION SOM FINNS TILLGÄNGLIG.

BS juni 2000 - nr. 106

S. 4 "Brev från redaktör'n" omtalas pågående nytursförsök på Broad Peak. S. 11 "extrem värld" **Hög alpint** berättas mera detaljerat om expeditionen till Broad Peak.

S. 31 EXPEDITIONSKOMMITTÉN INFORMERAR.

BS mars 2000 - nr. 105

S. 4 Lästips av Rafael Jensen.

S. 12 "extrem värld" har under "Sverige" med Broad Peak. Under "Världen" "... Till våren kommer fyra kvinnliga Sherpas att göra ett toppförsök till världens tak. Det var först 1993 som en kvinnlig Sherpa var på Everests topp. Sherpan Ang Rita, mannen som har varit flest gånger på Everest drar sig tillbaka. 55-åriga Ang Rita har varit på toppen utan syrgas inte mindre än tio gånger. ...."

S. 14 - 16 "porträtt" **INGELA** (Ingela Nilsson) av Jenny Förander. Raf. kom.: Berättar väl om en bra klättrare med bredd kapacitet och vitt perspektiv.

BS december 1999 - nr. 104

S. 4 "Brev från redaktör'n" refererar till s. 28.

S. 12 "extrem värld" har Alex Lowe och David Bridges bortgång vid ShishaPangma med.

S. 20 - 23 **Shipton Spire** av Mattias Jakobsson. **Fakta** "... Bestigningen skedde i (alpin) *kapsel* stil i juni och juli i somras."

Raf. kom.: (Vill minnas, att det i Tullinge berättades, att ni efter fixande av förste 7 reporna på turen fick ett antal ovädersdagar i baslägret någon timmes vandring ifrån insteget.) Fantastiskt bra prestation och roligt för Svensk Himalayaklättring.

S. 24 - 25 "extremt alpint" **Trango** av Robert Caspersen. Raf. kom.: Åter en Norsk nytur, lätt oss lära...

S. 26 "extremt alpint" **Första bestigning av Amir Brakk, 5.850 m** (källa: Desnivel)

S. 36 "Insändare" **...ett inlägg om hur man hemma vid brasan berättar om sina bravader:** signerat A. Rafael Jensen (med hjälp av vänner) Innehållande en "nomenklatur" för olika uttrycks innebörd i ren form. Raf. kom.: Hoppas vännerna förstår min tacksamhet för deras insats.

BS september 1999 - nr. 103

S. 4 "Minnesord", Ulf Karlsson gick tragiskt bort under nerstigning från avbrutit toppförsök i Pamir.

S. 5 "Brev från redaktör'n" har med Everest och Shipton Spire.

S. 6 - 8 "Porträtt" **Sveriges yngsta bergsbestigare.**

Raf. kom.: Järn-Gustav (Gustav Ceder) förmedlar en sund syn på den utflippade Everest-utvecklingen och skrev en flott och levande artikel, som var rolig och informativ! Han refererar till "Cleaning Everest Exp." (vilket även var namn på en hemsida...), men vet inte att det bakom "Everest Cleaning Expedition" finns ett nertagande om 11, ev. 25 syrgastyper i motsats till:

- de ca 2,5 ton som Scott Fischer m.fl. tog ner/ut 1994 (Göran Kropp 8000+ sid 71)
- de 10 ton skräp, som en STÄDEXPEDITION till K2 1990 hämtade enl. Tidningen "Citynytt", Göteborgs Nöjestidning Februari 1994 (Mediagruppen AB), där Marita Forsberg intervjuat Göran Kropp.

Med de målsättningar, som Göran Kropp presenterade inför nytursförsöket på Broad Peak 1994 och det som står i Göran Kropp 8000+ inklusive syn på anlitande av bärare och användande av syrgas, då kan det bara framstå som bedrövlig förfall i fråga om målsättning. Och därtill ett grovt missbruk av hedervärda uttrycket "Städexpedition". På "styrelsemötet" 2001-12-15 vidhöll Göran Kropp att det var en städexpedition.

Från Göran Kropp inkom till Stockholm Tingsrätt en "Ansökan om Stämning" av en tidigare sponsor på Everest 1996 expeditionen (den, där de två spanska bröderna och Göran fr.o.m. läger ett i expeditionsstil försökte klättra Sydpelaren).

Nu var det inte för utrustningen, som sponsorn bidrog med 1996, som stämningen gällde, utan utrustning som köpts av Kropp & Äventyr AB inför 1999's expedition.

Det yrkas på hävande av ett köp samt lite övriga kostnader, t.ex. ränta på helikopter-transportkostnader till baslägret.

Under "BAKGRUNDEN TILL YRKANDEN" står bl.a. att läsa:

"I Kropp & Äventyr ABs regi genomfördes under april-maj månad 1999 en klätterexpedition till Mount Everest i Nepal. Expeditionens syfte var att ge den kvinnliga expeditionsmedlemmen och medarbetaren i Kropp & Äventyr AB, Renata Chlumska, en chans att som förste svenska bestiga Mount Everest vilket också lyckades."

Jamen, det a la en städexpediton, va?

S. 10 "Högalpint" har med Everest och Shipton Spire.

BS juni 1999 - nr. 102

Sid 8 under "Högalpint" står bl.a. att läsa: "... Med sig hade hon sambon Göran (ni vet) som nu varit på världens högsta topp två gånger, utan syrgas."

Raf. kom.: Renata Chlumska och Göran Kropp nådde med syrgas och var sin Sherpa toppen av Everest i kölvatnet på den av Pete Athans ledde toppgruppen. Den Sherpa som skulle stödjet Ola fick lämna sitt stegjärn till Göran Kropp, så denna kunde fortsätta. Redan 2001-01-31 kände hela SKF Styrelse till, att syrgas nyttjats, men vara sig Styrelse eller Göran Kropp har ansträngd sig informera Bergsports läsare.

Sid 12 - 14 **THE JÄVLARANAMMA ISLAND PEAK EXPEDITION** av Henrik Brunngård avslutas med "... - en förtrollande upplevelse. Det är magiskt."

BS mars 1999 - nr. 101

S. 19 - 21 **Kedar Dome...** (6831 m) av Mikael Svensson. Ger bra information.

BS december 1998 - # 100

S. 6 "Brev från redaktör'n" "... Men är där något som kännetecknar svenska klättrare är det att för dem finns det inga omöjliga projekt (läs Göran Kropp's bok så vet du vad jag pratar om). ..."

Raf. kom.: I efterskott var Göran Kropp ytterst återhållsam i framställningen av sin målsättning inför "Solo-expedition 1995-96". Och till tidningen "Citynytt" februari 1994 är Sydpolen projekt för 1994.

16 -17, recension **Göran Kropp 8000+** av Rafael Jensen.

Raf.kom. nov. 2000: Alldeles för snäll recension, bland annat därför, att boken efterhand lämnade intrycket, att det finns många öppna frågeställningar, då informationen i boken inte stämmer med andra informationer, beklagar. Bland många denna fråga: Från vilka 2 expeditioner under 90-talet kom Göran Kropp hem med enbart vänner från upplevelserna på berg och bland närvarande expeditioner (trodde det var tre, men Muztagh Tower verkade han inte fullt nöjd med)? Men också, då boken (4ex) var en gåva som Göran verkade lämna över med stoltthet.

30 - 32: **vägen ner från Hidden Peak** av Svenolof Karlsson. Raf. kom.: Bra, men lite snopet att inte delge Bergsports läsare hur Johan och Magnus lyckades ta sig ner till C2!

I informationen "Den svenska HiddenPeak-exp. ...." S 31: "... Johan och Magnus var de enda som klättrade utan syrgas och i (alpin) *lättvikts (lightweight)* stil."

Raf. kom.: Svenska klättrare fick först definitionerna av olika uttrycks innebörd i (internationell) Himalayaklättring definierat december -99 i Bergsport Tidigare har dessa varit kända och accepterat av många, men oskrivna. Hoppas boken **Det gömda berget** snart utkommer.

Mannen som skulle varit död av Svenolof Karlsson berättar om Johan Åkerströms fantastiska återkomst.

BS september 1998 - # 99

S. 7 "Insändare" varför inrapportera olyckor? av Rafael Jensen.

BS juni 1998 # 98

S. 4 fint "Brev från redaktör'n". S. 6 "Vertikala händelser" notis **Mount Everest 98** och sid 7 notis **Ama Dablam '98**.

S.20 - 21: Filmrecensionen "**Everest**" - **the movie** om IMAX-filmen "Mount Everest". Jakob Andrén skrev avslutningsvis : " .... Inte heller sherpas prestationer behandlas närmare framför kameran. Men det kan väl inte förvåna."

Raf kom.: Något bättre dock i boken om filmarbetet, "Mount Everest - mountain without mercy", en jätteflot bok och informativ i en del avseende. Ovan South Col var Sherpas främst anlitade att bära delar av IMAX-kamerautrustningen.

Araceli - på världens tak är Jakob Andrén's sammanfattningar av en intervju med "huvudpersonen" i ovan film. Ger ett sympatiskt intryck.

S. 25 under "Skarpladdat" finns bild med tältmiljö på ca 5100 m från Nanga Parbat Winterexp. 1996.

S. 34 - 36 intervju **Rafael Jensen, en seg dansk björn** av Carita Forslund. Raf. kom.: Mitt perspektiv på historiaframställningen i främst Sverige inom Himalayaklättringen har sedan dess förändrats radikalt i negativ bemärkelse.

38 - 39 intervju **Berg, Jack Berg** av Ewa Hellström-Boström. Raf. kom.: Jack Berg har gjort mycket mera gott i tillägg.

BS mars 1998 # 97

S 8 - 10 **Pamir Party** av Björn Andersson. Bestigning i Muzkol-dalen (?) och av obestigna "Snow Leopard Peak", ca. 6000 m. Trevlig artikel, dock inte solklar med hänsyn till mål.

VERTIKALA HÄNDELSER S. 14 ...**första svenskar på Khan Tengri, Kirgistan 7010 m** av Carl Lundberg och **Nepals vackraste dam får svenska besökare** av BS-red. (Raf. kom.: Ama Dablam bestegs vintern 90-91 av Micke Sundberg och Per Malmsten i Norsk-Svensk expedition och har haft ytterligare 1-3 svenska besök)

S. 28 - 29: Tina Sjögren (8200) 8024 / 8004 / 8000+ m ? Renata Chlumska (8008) 8006 eller 8008 om *ShishaPangma är 8027 m. 7998 eller 7999 m om ShishaPangma är 8012m.*

Raf. kom.: Tina Sjögren var sannolikt första svenska kvinna över 8.000 meter.

I BS borde under 1997 ha kommit en artikel om ShishaPangma, där man skrivit man nådde **förtoppen** Central summit, 7998 m, av ShishaPangma (8012 moh) i paritet med vykortet ifrån "The Swedish **SHISHA PANGMA** expedition '97", notisen s 10 BS Nr 94 juni 1997, Reinhold Messner i "Climbing no 188", och "Göran Kropp 8000+" (sid 156). OBS, att "Göran Kropp 8000+" verkar vilja framställa en "Messner-attityd" i målsättningen.

Där borde också i BS ha varit en notis samma år, att Tina Sjögren nådde 8000+ meter på Mount Everest 1997.

Nu blir det istället högljudat, då bl.a. Thomas Gustavsson fick åka hem utan genomfört toppförsök i brist på guide (trots 90 000 kr ?) .

Och i GK 8000+ smygas in höjden 8006 m om Central Summit. Vilket är en höjd, som kanske står sig med en höjd av ShishaPangmas huvudtopp om 8027 m.

Detta spelar lite roll fram till dess jag mottar presentationen "Swedish Everest Expedition 1999" ifrån GK "för ditt OK". Det är **F-n ta mig inte OK**, då det där om Renata Chlumska står "*första svenska kvinnan över 8000 meter*" vilket är en respektlös nedvärdering en annan bergsbestigares prestation ("städexpedition" var dessutom en idé, som "lånades" av en person med kollektiva planer för genomförandet, och inte som Kropp och Chlumska, för att ge tacks för tävlingsmomentet "att bli först")! Thy därvid kör Kropp & Chlumska tvärsäkert över informationen i BS mars 1997 # 97, s "28-29" / mittuppslaget, där Tina Sjögren varit på 8200 m (en vecka innan R. Chlumska var på "8008"). Kropps tillvägagångssätt plocka ner T. Sjögren till under 8000 m var bedrövlig. Henry Todd anger "at least 100 m above South Col (7904 / 7925 / 7940 / 8300 m) som T. Sjögrens vändpunkt 1997, dvs ca 8025 m.

Beklagligt i detta samband är naturligtvis, att BS-red. lätt Kropps anmärkning Tina Sjögrens höjdpresentation ligga. Det är samtidigt mycket olustigt för andra, Förbundsstyrelse, privatpersoner eller ev. komitté för disciplinärenden att i framtiden ta hand om sådana ärenden.

BS Nr. 96 december 1997

S 9 NOTISER Svenska Himalayafonden till Daniel Bidners minne presenteras av Hans Hellström.

Sid 26 finns Kropp & Äventyrs annons: "GÖRAN KROPP på turné - se bildshowen - jag klarade det!"

BS Nr 95 oktober 1997

S 24 - 28 **24 timmar Trango** av Magnus Nilsson. Fyra klättrare nådde toppen via "Slovenska leden" på ett av världens vackraste och mest respektingivande berg. "... Det kändes på något vis helt rätt, att det var Fredrik som fick chansen att ta de sista magiska stegen upp till toppen ...." Raf. kom.: Göran Kropp har informerat mig, att de inte stod på toppen. Fredrik Schlyter samstämmer. I min formulering blir det, att "toppen" då var en suspekt snö-mushroom på ca 1½ meters höjd. Ifall man vill klättra upp på en sådan, skal man ha en absolut säkerhet, att klara ett fall tillsammans med is- och snömassor, samt att dessa massor inte träffar säkringsman eller beskadigar säkerhetssystemet. Kommentar 2010: Schlyter la handen på toppen, Stenström lyfte sig så högt upp, att han hade toppen i midjehöjd.

"FÖRBUNDSNYTT" S 36 **Expeditionskommittén** berättar att denna planerade "Förbundsexpedition".

BS Nr 94 juni 1997

NOTISER s 8 - 9: **Hidden Peak, 8068m** presenterades. **Ny expedition med Göran Kropp** "... I Stockholmstidningen Söder om Söder kan man läsa om en 31-årig Enskedebo som betalat 90 000 kronor för att få följa med expeditionen och försöka bestiga den 8012 meter höga toppen. "Jag har aldrig klättrat, eller varit på de här höjderna", säger 31-åringen i intervjun. För drygt ett år sedan var expeditionsledaren Göran Kropp upprörd över kommersialiseringen och jippet kring Mount Everest. Flera dödsolyckor inträffade då på Mount Everest, såväl bergsguider som klienter omkom i oväntat dåligt väder. Göran Kropp kritiserade öppet de expeditioner som profiterade på att guida människor som saknar klättererfarenhet uppför Everest. "Det är rena rama jippet och många människor har inte där att göra", sade Kropp i Bergsports oktobernummer -96..."

Raf kom. Kropp hade delvist rätt däri -96. Men de mest okunniga klättrarna på Yakstigen 1996 verkar ha befunnit sig i nationella expeditioner, särskild den Sydafrikanska. Mitt intryck är, att Rob Hall och Scott Fishers respektive kommersiella expeditioner hade klätterkunniga deltagare. Hur det var med Henry "George f.d. narkohandlare" Todd (vilken 1999 "Cleaningexpedition" / Chlumska & Kropp köpte syrgas av) eller Mal Duffs klienter är mig okänt.

NOTISER s 10 **Nanga Parbat, 8125 m** "... (Alpin) *Nästan alpin* Himalayaklättring är jäkligt tufft" Raf. kom.; Som berättat i BS 104 s 36, blev en knippa kilar, bult och isskruvar lämnat ca 50 meter ovan Bergschrund på inspektionsutflykt hinder för epitetet alpin Himalayaklättring.

BS Nr 93 mars 1997

Hittade inget om Himalaya / Pamir.

BS Nr. 92 december 1996

Sid 14 - 18 skriver Per Calleberg en flott artikel om Görans klätterbedrifter.

Raf. kom.: I retrospekt kan man tycka, att texten sid 18, första kolumn "När Göran i början av maj gav sig i väg på första toppförsök hade han två spanjorer i släptåg, även om han själv insisterade på att spåra hela vägen. De satte upp sitt läger 3 på 7800 på South Pillar. ...." skulle fått PC och redaktören att sätta frågetecken till solo-begreppet i "Görans meriter" sid 18. Per Calleberg och Patric Leje har i likhet med SKF Expeditionskommittés medlemmar en hygglig förankring i Svensk och Internationell Himalayahistorik.

Nu har Göran en skarp hjärna och ett välsmord munläder, och med tankarna på Görans självförtroende, målsättning och presentation av Everest-projektet dess förinnan, är det tryckta inte förvånande.

En sponsor har också missat information ifrån GK, när de i annonsen sid 19 skriver: "... - den fantastiska toppbestigningen av Mount Everest. Att Göran dessutom cyklade hela den långa vägen till och från Nepal

gör inte bragden mindre” Det var först efter min läsning av Göran Kropp 8000+, att jag förstår logistiken var för knaper till ett visum med tillräcklig tidsutrymme för att cykla genom Ryssland, m.a.o. - han åkte tåg ca. en tredjedel av sträckan, målsättningen föll p.g.a. kärleken till en kvinna. Berömvärt, att man som företagare kan ge upp sina mål för kärleken. Att det på Kropp & Äventyras hemsida stod ”tur / retur” ett tag måste alltså också ses som felaktig information.

Vidare i Göran Kropp 8000+ sid 139 -145 förstår jag, att GK i sällskap med Ang Rita Sherpa och Jesus Martinez använt andras tält, och att Göran Kropp fått vatten tillredd av Ang Rita midnatt 22-23/5 innan han som trettonde man når toppen 23. Maj. Därvid faller han i ”epitets-skalan” ytterligare ner ifrån unsupported till en stark expeditionsbestigning. Och då måste väl **Topplistan** (6. sidan bakifrån i GK 8+ upplaga 1) **NAMN 824 Göran Kropps ANMÄRKNING** ”*Utan syrgas (rätt, Rafael kom.). Av egen kraft t o r hemmet - toppen*” anses vara extrem felaktig / lögn.

Överraskande försvann restupplagan av Bergsport Nr. 92 efter styrelsemöte på Kansliet december 2000. De ca 10 ex som jag såg då och hade tänkt köpa för säkerställande av tillgång till originalmaterial, var borta när jag i januari 2001 beställde.

För kompletterande in fo se bilagan till mina motioner (Förbundsmötet 2002) ”Everest 1996 ur en svensk klätterperspektiv”

BS 91 oktober 1996

S. 6 ”LEDARE”: ”... , men hans prestation att cykla Stockholm - Nepal tur och retur (ca. 2/3 retur), göra en solobestigning utan syrgas, utan bärare, *göra en bestigning (?) i tredje försöket utan syrgas ...* .... Det är inte ofta som svenska klätterprestationer ger eko utomlands. Andra svenska klätterambassadörer ... (Raf. kom.: att vara ”ambassadör” - självvalt eller uppkommen - förpliktar gentemot det man representerar!). ”

NOTISER s 10 - 11: ”**Kropp och Everest** Att Göran Kropp ... den uppmärksamhet han har fått i svensk media. Ja, utomlands med för den delen. I engelska High, till exempel: ”This year’s winner was a lone Swede (with accompanying film crew and starlet girlfriend) who cycled from his homeland to Nepal (carrying all his supplies for the mountain) and whose sports plan if he summited – he did – was to cycle back to Sweden again”. ... - Det är trist med den kommersiella cirkusen kring Everest, säger Göran, ... När Göran Kropp stod på toppen av Mount Everest 23 maj hade han tagit sig till världens högsta punkt (8848 m ö h) utan hjälp av bärare, syrgas eller maskinella hjälpmedel. Han hade själv transporterat all nödvändig utrustning hela vägen från Sverige på sin cykel. ...”

Raf. kom.: **Inga personer hade då läst Göran Kropp 8000+ m.fl. litterära verk.**

Svenskt försök på Lobsang Spire Nyturexförsök av Christer Jansson och Marco Kupiainen i sällskap med 1 engelskman och tre amerikanare.

Jensen & Saunders ”...försök på Nanga Parbats Diamir Face. Leden man tänkt klättra är ”Kinschoffer-leden” och toppförsök beräknas ske i december månad. Skulle de lyckas blir det den första vinterbestigning av (leden) *berget. ...*”

BS 90 juni 1996

S 40 - 42 ”Don Whillans - en antihjalta” av Hans Wennerström. Godhjärtat.

BS Nr. 89 mars 1996

”Notiser” sid 8 -10: ”**Svenskar i Himalay**” omfattar bestigningar av Mera Peak, Island Peak och Kala Pattar och ett försök på besvärliga Kusum Kanguru.

”Notiser” sid 8 -10 fortsatt:

Kropp halvvägs till Everest var GK 27/12 -95. ”Väl där skall han försöka bestiga *världens högsta berg, solo.*” Raf. kom.: Vi ”visste” då, att han hade tillstånd till ”Polish Couloir / South Couloir / South Pillar Route”, en led separat ifrån ”Normalleden” (1953 via South Col). Några av oss hade möjligen också kännedom om, att andra bergsbestigare köpt in sig på Kropps tillstånd.

Loretan trea, Men Chamoux försvann Erhard Loretan blev tredje klättrare att ha ”baggat” samtliga 14 åttatusindmeterstoppar med Kangchenjunga som 14. Benoit Chamoux (som besteg Broad Peak på 16 timmar 1986) försvann i sitt toppförsök.

Sex blåste av K2, bl.a. en av de starkaste kvinnliga Himalayaklättrarna, Alison Hargreaves, som ”un-supported” besteg Everest.

BS 88 december 1995

S. 24 - 27, Patrik Leje framför flot intervju med **Chris Bonington**.

S. 34 ”Boktips”, Jonny Adam presenterar ”**All 14 Eigth-thousanders**” av Reinhold Messner.

BS 87 oktober 1995 Hittade inget om Himalaya / Pamir.

BS Nr. 86 juni/juli 1995

Sid 24: Notis **HIMALAYA** ”I höst startar Göran Kropp sin soloexpedition och sätter sig på cykeln för att ta sig från Sverige till Mount Everest, där han planerar att bestiga berget helt på egen hand.”

BS 85 mars 1995

S. 25 NOTISER har information om ”trekking-toppar” i Himalaya.

På s 31 i artiklen (s 30 - 33) ”**3 år - 7 tragedier**” framgick troligen (Raf. kom.:), att det endast var ”Bottleneck” jag soloklättrade, och inte K2.

BS Nr 84 december 1994 Hittade inget om Himalaya / Pamir.

BS Nr. 83 oktober 1994

S. 8 - 12 ”HIMALAYA INFO” om kostnader (översättning Patrik Leje), ”Rekommenderad höghöjds litteratur” av Lars Cronlund och ”Höghöjdsjuka” av Johan Holmgren.

S. 25 - 26 information om Svenska Klätterförbundets Expeditionskommitté.

S. 46 - 47 informerar Lars Cronlund om **Mount Everest - geologiskt forskningsprojekt** och Himalayaresor annonserar olika möjligheter.

Raf. kom.: BS Nr. 83 oktober 1994 hade haft plats för en artikel om Kihlberg och Reuterswårds bestigning av Lhotse. De hade i sitt tillstånd för berget med 5 man ur Hall och Balls Everest-grupp, ifall dessa efter

Everestbestigning / -försök skulle få lust med Lhotse. Svenskarna var alltså ensamma ifrån den punkt, där Lhotse normalväg avviker ifrån Everest-normalvägen. Oscar Kihlberg spårade med syrgas och Mikael Reuterswärd gick syrgaslöst i endast Oscars fotspår. Möjligen skrev de inte delvist till följd av min kontakt med Mikael, och under **FÖRBUNDSNYTT** sid 24 längst ner krediterade jag kanske inte fullt ut insatsen ? Sidan 25 skrev jag (p.g.a. det "groll" jag hörde om upplösningen då) även så här "Göran Kropp gick "i vanlig ordning" upp på den topp han bestämd sig för - den här gången Broad Peak - efter optimal aklimatisering, samt efter att ha tagit avsked av övriga expeditionen (Mats Holmgren och Andrew Lock gjorde några tuffa replängder på den tilltänkte nyturen dessförinnan. Hjärtligt grattis till Oskar, Micke och Göran!" (Mer ljus har ej kastats över upplösningen i GK 8000+. Göran Kropp har mig veterligen inte krediterat Holmgren och Lock i skrift för deras insats.)

BS Nr. 82 juni 1994

S. 13 - 15: Under "BERGET I FOKUS" berättar "ekosofen" **Arne Naess** via Jacob Silberbielm till oss om sina, även i världsperspektiv, betydande klätterupplevelser. Raf. kom.: Läs gärna också intervjun i "Norsk Klättring NR 34 - DES. 1999/6" sid 22 om en "riktig klättrare".

S. 54 - 59: Vidar Velde gör intervju av **Dag Kolsrud**. Raf. kom.: Klätterperspektiv och historia.

BS Nr. 81 mars 1994

ALPINA NOTISER S 24, Broad Peak om Herman Buhl: Buhl klättrade sträckan läger V till toppen solo. "Iron Lady" Alison Hargreaves definition på solo står att läsa samma sida.

K2 EN FÖRVERKLIGAD DRÖM s. 44 - 50:

Raf. kom.: Den kunde ha kompletterats med, att både Ridgeway & Roskelley 1978, Messner & Dacher 1979 och flertalet bestigare därefter nått toppen utan bruk av syrgas(-flaskor). Liten korrektion sid 47; Bill's / B. Houses chimney klättrades förste gången av BH under den Ame. Exp. 1938. I övrigt bra "K2 FAKTA"-sammanställning av Jonas Paulsson.

På Sid 48 känner jag inte igen mina upplevelser 30/7 ifrån Bottleneck och vidare upp till toppen av K2. Den är än mer försummande i BS Nr. 92 dec. 1996 sid 17 och i "Göran Kropp 8000+" sid 31.

Vid mitt besök på Aftonbladet inför (premiärnumret ?) artikeln om K2 i "M", såg jag några "toppbilder" ifrån K2, som jag var skeptisk till då. Väl medvetande, att jag på Muztagh var osäker på hans säkringskapacitet, hans pålitlighet i informationsväg om klättringar och ett gott mått av barnslighet samt att jag under hösten -92 fått ett dåligt intryck av Göran, var det i tillägg till "avundsjuk-konceptet" i Göran Kropps tankevärld (framdragen i brev till Rafael höst -98 och i GK 8000+ s 61) inte lämpligt dra fram min skepsism. Med tiden valde jag tro. Men många tillkommande informationer har åter fått frågeställningen att infinna sig.

BS NR 4 (december), 1993

S. 17 - 18 **Pamir -86** (Favorit i repris) av Daniel Bidner. Raf. kom.: Bidner-humor, skön på sitt sätt.

24 annons K2-kalendern 94.

S. 40 - 42 **Swargarohini 1**, Birger Andrén, Ingela och Åke Nilssons första bestigning av "Stigen upp till Himlen" av Patrik Leje.

BS Nr. 3 Oktober 1993

Ledaren: "Göran Kropp deltog i en slovensk expeditionen och han blev den förste svensken att bestiga det vackra berget." Raf. kom.: På Aftonbladet hösten 1993 inför lanseringen av "M" tyckte jag mig se bilder av Broad Peak "från toppen" (Olika de bilder som vistes 2001-12-15) och uttryckte, att "Var Göran inte på toppen av K2, var han högt, 8500 m, ca."

"Den Svenska expeditionen till K2 bestod av (tre svenska och en dansk klättrare) åtta svenska klättrare. Raf. kom.: sammanställaren började klättra i Scotland 1982, fortsatte i Sverige -83 och satt 1993 för femte året i Gbg KKS styrelse, har i likhet med t.ex. Jack Berg pass i annat nordisk land. Sympatisk tanke bli medlem i Dansk Bjergklub.

S. 32 -34 **Till minne av Daniel Bidner** ger en bild av kanske Sveriges främste klättrare genom tiderna.

Notiser sid 36 - 37: **Svensk förstabestigning i Himalaya** berättar att Birger Andrén, Ingela och Åke Nilsson bestigit Swargarohini I (6252 m). Raf. kom.: enligt min kännedom fortfarande enda svenska förstabestigning.

S. 37: **Broad Peak** "Det har förekommit en del motstridiga uppgifter angående Carl Johan Lagnes bestigning av Broad Peak i samband med förra årets K2-expedition. In the American Alpine Journal ,nr 67, vol. 35, 1993, rapporteras följande "Two members of a mexican K2 expedition, Mexican Héctor Ponce de León and Swede Johan Lagne, made an attempt on Broad Peak, reaching the foresummit (8030 metres, 26,346 feet) on August 5 in unsettled weather." Huvudtoppen, som är 8047 meter, nådde de alltså inte och därmed torde den saken vara utredd."

Raf. kom.: Troligen är det Lagnes orimliga felinformation till vänner vid ett eller några tillfällen, som ligger till grund för felaktigheten "två välkända svenska klättrare" i "Göran Kropp 8000+ sid 61 (lögn och förtal, ifall GK hade läst, förstått och haft förtroende för informationen och sammanställningen "Svensk Himalayaklättring" av Per Calleberg, som var beställd och betald av Göran Kropp till "Göran Kropp 8000+". Den blev enligt GK avvisat av Bokförlaget DN som varande ointressant i sammanhanget.!). Hector Ponce de Leon innehar annan nationalitet och har inte av mig noterats bosatt i Sverige, och formuleringen i Görans bok fick mig länge till följd av min historiaerfarenhet att felaktigt associera till Reuterswärd och Kihlberg, vilket jag ber dessa om ursäkt för! Samtidigt är det viktigt, att som t.ex. Bonington i Köpenhamn 14/1-99 berätta på rätt sätt om andras prestationer.

Beklagligt att Kihlberg och Reuterswärd inte hjälpt Johan Lagne att förmedla rätt budskap till Sverige. Därvid förlorade de sannolikt lite trovärdighet i "Klättersverige", vilket kan vara orsak till svalare intresse för deras aktiviteter därefter.

BS Nr 2, juni, 1993

S. 16 - 19 skriver Ola Hillberg korrekt i artikeln "**Cho Oyu - Tibet**" att Göran Kropp nådde toppen 8/5 (-92) och Ola själv nådde förtoppen / topplatån 2 dagar senare med lån av Görans javlinställ.

Raf. kom.: En stark prestation av Ola att mentalt komma igen och försöka!

- Vad som vi bl.a. gärna kunde ha fått en artikel eller kort notis om i Bergsport under andra halvåret 1992, var Mikael Reuterswärd, Oscar Kihlberg och Carl-Johan Lagnes deltagande i en Mexikansk Expeditions försök på K2 samma år och den kraftfulla prestation, som Johan Lagne och Hector Ponce de Leon åstadkom, när de i alpin stil lyckades nå förtoppen / 8030 m av Broad Peak (8047 m.ö.h.).

BS NR 1 (mars), 1993

S 11 annons för Cafés Everestnr (Café nr 2, 1993). Sid 28 -29 intervju med **Cathrine Destivelle** av Ulrika Tiegs.

BS NR 4 (december), 1992

S. 32 under "Förbundsnytt" information om UIAA Exp.kom.s **Himalayan Training Camp** 1993.

BS NR 3 (oktober), 1992

Sid 8 - 13 **Paldor Peak** av Per Calleberg, fin. S. 18 - 23 **På hög höjd i Pamir** av Ylva Luthander om bestigning av Pik Korchanevskaja 7105 m och Pik of Four, ca 6100m samt försök på Pik Kommunisma.
Raf. kom.: Läsvärt!

BS NR 2 (juni), 1992

S. 22 - 24 **SNABBT OCH LÄTT I HIMALAYA** av David Fält och Christian Lockowandt, åtta Ostkustklättrare bestiger **Shani** 5885 m, **Bubli Motin** och **Snow Dome**, både över 5200 m, och gör försök på då obestigna **Hunza Peak**, ca 6270 m. En lyckad expedition.

Sid 26 finns en Presstopp!-notis. Raf. kom.: **Rätt:** Göran Kropp nådde toppen av Cho Oyu.

S. 28 - 29 **Pamir Alai** av Ylva Luthander, bra information om relativt okänt område med goda klättermöjligheter.

S. 33 under "Förbundsnytt" information om **Bergsavgifter Indien**.

S. 39 Ulf Karlsson recenserar **One step in the clouds** redigerad av Audrey Salkeld och Rosie Smith.

BS NR 1 (mars), 1992

S. 8 - 10 och 45, **Pic Pobeda 7439m** av Mats Dahlin. Raf. kom.: Hösten 1998 viste inte Göran Kropp vilket företag han lånat ut bilderna till. 2001-12-15 hade han med en tidning från "Fart och Fläkt" utan toppbilden.

På s. 42, 43 och 46 recenserar Per Calleberg böckerna **Drömmen om Mount Everest** av Calle Froste, **Everest, Den hårda vägen** av Johan Lagerström och **Everest Udfordringen** av Klavs Becker-Larsen.

BS NR 4 (december) 1991

Sid 6 - 7 och 42 - 44, "Intervju'n" **Ed Webster**" av Per Calleberg Raf.kom.: läsvärt.

BS nr 3 (oktober), 1991

Sid 8 - 16, **Svenska Mount Everest Expeditionen 1991**. I en artikel av Hasse Hellström finns Sherpas med (Raf. kom.: som komplement till informationen i Per Callebergs notis i BS nr 2, 1991) och är en bra artikel.

Raf. kom.: Trots syrgas och Sherpas, är SMEE 1991 nog fortfarande svårast genomförde bestigning på högt berg i Himalaya ifrån Svensk sida, och den enda expeditionen som fått klättra i egna fotspar från

bergschrund till topps. Dessutom gott samarbete Sherpas och Svenskare emellan. Boken "EVEREST den hårda vägen" av Johan Lagerström / SMEE 1991" är en än mer informeraande källa, signerat fyller den en god plats i min bokhylla. Lasse Cronlunds sätt att förbereda sig för strapatserna genom "isolering" är ett av många sådana. Lasse Cronlund har många kvaliteter därutöver som människa, vilk Johan Lagerström möjligen missat på SMEE 1991.

Notiser sid 18 KLÄTTRA I SOVJET I och II, Raf. kom.; kanske inaktuella adresser år 2000 ?

BS Nr 2 (juni) 1991

Notiser sid 6 har "Kvinnor Kan..." med. S 7 hänvisar till trekkingagenter i Nepal (Raf. kom.: då).

Sid 10 "Helsvenskt på Everest ... Äntligen" av Per Calleberg (Raf.kom.: bra historik!).

Sid 42 - 44 "...Live and Learn" av Åke Nilsson handlar om det andra Svenska försöket bestiga Shivling, avslutas med "... Shivling är ett berg som man lätt förälskar sig i, vackrare berg får man leta efter."

BS Nr.1 (mars) 1991

Sid 32 - 34 **Höjdsjuka II** är en kompletterande artikel (BS 1, 1990) av Britta Johansson, för "alphöjd". Raf. kom.: Bra att tänka på även i Himalaya!

BS Nr. 4 (december) 1990:

Omslagsbilden visar Erik Ringius och (Göran Kropp) *A. Rafael Jensen*.

"Alpina Nyheter" sid 32 har med Dala-kvartetten Erik Wadman, Erik Hansson, Mikael Hellberg och Thomas Stöt, vilka 1989 gjorde försök på Lobuche och Baruntse, och kom upp på Pharchamo (6272 m) i alpin stil. Everest, Oskar Kihlborg och Mikael Reuterswärd's prestationer pre-monsun -90 omtalas, bl.a. att Kihlborg och Reuterswärd i sällskap med TimMcCartney Snape lämnar C4 11/5 och når toppen i perfekt väder. C4 på Muztagh Tower anges här till 6600 moh). I Pamir bestegs Pik of the Four (6200 m), Pik Khoznevskaja (7105 m) och Pik Kommunisma (7495 m) som förberedelse av deltagare på "Svenska Mount Everest Exp. 1991". Ylva Luthander besteg Pik Khoznevskaja tillsammans med ryska klättrare.

I artikeln **Muztagh Tower 1990** s 44-46 anges höjden C4 till 6800 (6700?) moh och bilderna s 44 och 46 är *speelvända*. Raf. kom.: Vår expedition fick upp nr 9/10 tror jag. Från läger 3 skyndade Göran sig hem mot Karlberg och jag gick upp och hämtade Khalil i läger fyra. Vi satte mer fast rep än de två tidigare brittiska expeditionerna. Dock flott av Himalayanoviser nå toppen. En incidentrapport är skriven.

BS Nr. 2/3 (dubbelnr juni/oktober) 1990

Notiser s 6 Muztagh Tower utmaning ! "... bestiga Muztag Tower meter (7 293) 7273 meter... ..enda sättet komma till berget är en (12) 6 dagars svår gångmarsch (vi fick betala för ca 11 etappar / stages)

S 7 "**Helsvenskt till Everest** Vi får väl gratulera, så här lite sent, till svenskarnas prestation i maj när de som första svenskar kom upp till toppen."

Raf. kom.: Red. "glömmer" bort namnen på Oscar Kihlborg och Mikael Reuterswärd, i ande med tiden (vilken jag kanske själv bidragit till), då dessa herrar lämnat Stockholms Klätterklubb? Kihlborg och Reuterswärd deltog i en "internationell" expedition, ifrån vilken Rob Hall och Gary Ball troligen hämtade en del av sitt "kundskapskapital".

Kommentar från Mikael Reuterswärd november 2000: "Den 11 maj kl 0945 nådde jag ensam toppen,

ca 10 minuter senare nådde Andy Lapkass upp och ytterligare 10 minuter senare Tim Macartney - snape toppen. Tim för andra gången och utan syrgas.

På vägen ned mötte jag Oskar som lyckats ta sig till sydtoppen, hans syrgas var nästan slut så han fick överta min, då jag endas använt 1-2 liter i minuten.

Han nådde toppen ungefär kl 15.00 och var den siste den dagen samt under vårsäsongen 1990.

Vi var, mig veterligen, de som nådde toppen totalt den dagen.”

Notisen fortsätter vidare med ”1991 görs det andra helsvenska försöket att bestiga Mount Everest. Expeditionen lämnar Sverige i mars nästa år och beräknas nå toppen någon gång under juni. Exp.ledare är Jack Berg.”

Sid 38 - 39 recenserar Ulf ”Mosquito” Carlsson boken EVEREST, KANSHUNG FACE av Stephen Venables, avslutas med orden. ”Sammanfattningsvis är det en mycket läsvärd bok av en av de stora Himalayaklättrarna just nu.”

BS Nr:1 (mars) 1990

S. 16 - 21, sympatisk intervju med **Carlos P. Buhler** av Ingela Östlund, t.ex. s. 19 ””Och han säger att han aldrig skulle kunna bli någon soloklättrare, för honom är relationen till människor mycket viktigare än relationen till bergen. .... Jag skulle aldrig känna någon tillfredsställelse att ha nått toppen om min kamrat dog vid nerstigningen. Det priset vill jag inte betala för toppen.”

På s. 22 - 26 berättar Dan Gryth om Henrik Zetterquist, Kristina Klein och de sina försök bestiga **Nun** (7135 m) och **Stok Kangri** (6123 m), den senare på infallets underlag !

S. 26 har en rimlig introduktion till ämnet **Höjdsjuka** av Henrik Zetterquist.

BS december -89

S 9-11 *Frêne* – två dagar på Mt Blanc av Ola Hillberg

S 18-19 *Rakt och krokigt i replaget* av Roger Pyddoke, ”Båda historierna handlar om att manipulera en kamrat (och bli manipulerad) till att fullfölja ambitioner som den manipulerade inte känner för.”

S 20-23 *Tekniska hörnan* av Bogi Palfay

S 25 –*Debatt- Om regelrätt klättring* (Chipping) av Mats Holmgren och Per Calleberg

S 35 *Alpina nyheter* (Ansv Thomas Weber)

BS december 1989

”*Himalaya, Indien*

Swargarohini II 6 247m

Birger Andrén och Jeff Marden besteg den 5 sep Swargarohini II. De bivackerade strax under toppen och försökte dagen efter traversera en kilometerlång kam bort till den obestigna toppen Swargarohini I, 6 252m.

De vände dock eftersom de ansåg förhållande vara för riskabla. Även Åke Nilsson samt indierna Mandip Singh Soim och Charu Sharma deltog i expeditionen.

Sydamerika

Fk Göran Kropp hade en aktiv sommar i Sydamerika. Han klättrade fem turer varav en nytur (!) innan han fick tyfus och var tvungen att åka hem.

Ecuador, Illiniza 5 260 m

Tillsammans med en tysk vid namn Daniel gjorde Kropp Direkten på västväggen. 500m 60°

Ecuador, Cotopaxi 5 897m

Först deltog Kropp i sökandet efter två engelsmän som försvunnit på normalvägen, letandet avbröts på 5 500m efter att Kropp mått pyton.

Dagen efter startade han från en hytta på 5 000m. Direkten på 7 tim. 45° snö.

Ecuador, Chimborazo 6 310m

Tillsammans med fem engelsmän nådde Kropp toppen efter en bivack på 5 900m.

På nedstigningen drogs de med i en flaklavin som utlösts av en jordbävning! Far out! De klarade sig med 10m tillgodo från att bli utsvepta över ett 300m högt stup.

Kropp åkte därefter till Peru med Huascarani i sikte men avbröt eftersom hotellet han tänkte bo på hade sprängts. Så från bomber och laviner åkte han till narkotika – Bolivia

Bolivia, Illemani 6 410m

Från baslägret på 5 100m gjorde han Västkammen 45° snö med en 50m passage 65° is.

Bolivia, Potosi 6 090m

Efter en bivack på 5 000m klättrade han en nytur på Sydväggen, *Via Suecia*, D+ 650m 65° is + kort treapassage. Nedstigning via normalvägen.

Bolivia, Illampu 6 520m

Kropp och François (fransman) klättrade normalvägen på västväggen. François flög med parapente ner till baslägret.

Finns också ett foto på Rupal face, Nanga Parbat

Sid 37

Notiser**Kukuczka död!**

...

Kukuczka blev den andra i världen att efter Reinhold Messner bestiga alla 14 topparna över 8 000m. Det var när han den 18 september 1987 besteg Sishapangma (8 046m) i Tibet.

Han var exceptionell på många sätt, det hade tagit honom endast nio år att bestiga alla 14 topparna, och då antingen via en ny led eller på vintern (utom en tidigare bestigning av just Lhotse). Inom Himalayaklättringen var han bland klättrare betraktad som en av de största, om inte rent av den störste.

BS oktober -89

S 4-9 *Gillis Billing* av Åke Hedlund (Minnesruna)

S 10-12 *Guide – ett drömyrke?* Intervju med Hans Peter Eisendle av Bogi Palfay

S 19-21 *Väder* av Bertil Holmquist

S 22-27 *Tekniska Hörnan kamsäkringar en översikt* av Bogi Palfay

S 35 *Alpina nyturer* ansvarig Thomas Weber

BS juni -89

S 30-32 Bogi Palfay DMM Wallnuts, Faders böjd karbin och Rivory/Joannys twisted express

S 33 Notiser **Lynn Hill överlevde 30 meter fall**

Gillis Billing har avlidit i april i en ålder av 73 år. Gillis Billing var en av Sveriges mest kända alpinister. Han organiserade bl a expeditioner till Grönland, Spetsbergen och Iran. Det var för övrigt av allt att döma han som

”upptäckte” Häggsta i början av trettioalet vilket gör honom till en av pionjärerna för svensk klippklättring.

Ny svensk Mount Everest expedition

En ny svensk expedition till Mount Everest är på gång. Det blir under 1991 och expeditionsledare är Jack berg.

S 34 **Inbjudan** ... Inbjudan gäller en bergstur till Kaukasus

BS mars -89

S 4-13 Den östgrönländska utmaningen –Gunnbjörnsfjeld – Mont Forel av Bengt Rodin

S 14-16 *Mt. McKinley* av Carl Johan Lagne Pioneer Ridge / nordtoppen 5 935m

S 20-23 *Tekniska hörnan* Bogi Palfay / Curt Svensson

BS december -88

S 7-11 *Pamir, den obebodda öknen* av Ola Hillberg

S 16-18 *Atlasbergen al Māghribiya* av Erik Skarman (Olle Klinker!)

BS oktober –88

S 24 – 27 *tekniska Hörnan*. Bogi Palfay om rep och särdeles *Edelweiss Stratos 8000+*, Rikard Hedman : ... *I år har jag efter ett antal bedrövliga rep börjat använda ett Edelweiss Ultralight, 9,8 mm. Hittills har jag tagit ca 70 fall i detta rep samt gjort ca 285 nedsänkningar genom firningsfästen, utan att manteln blivit mer än strävårig tax! Kärnan skyntar inte fram på något ställe (änderna undantagna). Detta trots en liten diameter på repet. ...*

Gustav Schaffter skriver om Thommen höjdmätare. (Wild leitz 08-751 01 55)

S 28 – 29 *Recensioner The Expedition Cookbook* av Carolyn Gunn / Cordee

BS juni -88

S 4-11 **Doug Scott** Intervju av Bogi Palfay och Niklas Björnerstedt

S 20 *Tekniska hörnan* (bristande kvalitet **Camp**) av Bogi Palfay

Klubbrutan s 38 Östersunds Klätterklubb: ”... *Så har vi vinkat av Shivlinggänget som drog i väg den ¼ och som vi hoppas, inte blåser bort eller snöar in. Kenneth Wstman, Micke Sundberg, Micke Eriksson, Mats Almlöf och Bogi Palfay heter medlemmarna i denna djärva skara och med till BC följde Lotta och Lena. Vi önskar dem allt gott.*”

BS mars -88

Jerry is back ”jag älskar Buoux” Intervju av Johan Luhr s 22-23

Tekniska Hörnan s 26 –31 ger bra informartion karbiner och abalakows.

S 33 Ingrid Kvists hyllning till de män som närmast sig Mt Everest

Debatt s 36 –37 Birger Hejlund. Får svar på tal v Lasse Cronlund.

BS december -87

Tekniska hörnan s 20-23, s 22-23 *hur säker är sökringen* av **Thomas Krainer** om HMS

BS oktober –87

S 30 –31 : Magnus Nilssons 4 tecknade bilder, möjligen en kommentar till Everestexpeditionen 1987?

S 32: **Notiser / Skråp i Everest** *Enligt ögonvittnen som varit vid svenskarnas basläger skall det finnas flera lastbilslasars kvarlämnade sopor där. Om det är sant har vi placerat oss i samma klass som dom mest omdömeslösa japanska expeditionerna vars framfart i Himalaya redan är känt.*

Klubbspalterna s 41 **Skånes Klätterklubb** ”... *The Ketilfjeld Westface Expedition 1987 med Magnus Nilsson, Michael Hjort, Sören Smidt och Uffe Mortensen, slutade med megaepic modell bigwall. Fyre dagar i sträck på väggen. REGNSTORMAR, hissning av 30-liters vattendunkar, sönderblåste portaledges, 40 timmar med rapeller – Grönland förnekar sig inte. ...*”

Klubbspalterna s 41 **Umeå Klätterklubb** ”... *Lättare gick det då för bl.a. Roland och Janne som kämpade sig upp på en annan hög asiatisk topp, nämligen Elbus i Kaukasus. ...*”

BS juni –87

S 3 **Nya tider** (ledare) av Niklas Björnerstedt: ”*Upplands Väsby torsdagen den 21 Maj kl 24. ... Tidigare i dag gjorde den svenska Mt. Everest expeditionen sitt första – tyvärr misslyckade – toppförsök. Expeditionen är förmodligen på väg hem då tidningen kommer ut och vid det laget vet alla hur det gick. Men oavsedd resultatet har Sveriges största himalayaexpedition någonsin blivit den största massmediahändelsen någonsin i svenska klätterhistoria. Bevakningen är daglig och omfattande i så gott som alla medier. ...*”

S 4 – 15 **Mount meru – igen** av Åke Nilson. Charu, Mandip, Teji och Åke nådde toppen Meru North, 6 450 m., femte september 1986. Fjärde bestigningen **se även Bergsport juni 86.**

BS mars –87

Om borrbultar S 4-6 *A close call* av Arnold Stifors och s 6 –9 *Borrbultsteknik* av Torbjörn Bengtsson

S 20 –23 **Everest intervjun** av Torbjörn Berg Initiativtagaren till Everestexpeditionerna 87 och 91 Ebbe Wahlund

S 24 –29 **Från Nun Kun till Mt. Everest (Reflektioner kring Sveriges största klätterexpedition någonsin)** av Torbjörn Berg

Bergsport december 1986

S 3, minnesord för Anders Nordenland som omkom på Stora Skastölstind fjärde oktober 1986

S 12 – 15 *Pamir* –86 av Daniel Bidner om sin och Jonas Olssons bestigning av Pic Lenin i samband med gamla Sovjets klätterträffar. Danne måtte ej bra på toppen.

S 16 –19 *Istid* av Kenneth Westman, om isutrustning

Bergsport oktober –86

S 14 – 15 *Chimborazo* (6310m), *världens tak* av Ulf Carlsson

Bergsport juni –86

S 4 –10 *Mount Meru – nästan* av Åke Nilsson

S 18 –20 ISKLÄTTRING i Hälsingland och Bohuslän

Bergsport mars –86

S 4 –5 *Klätteråret 1985* av Lasse Grankvist: ... *Förre året var det som svenskar nådde över 8000m för första gången. Förra året var det som massmedia fick upp ögonen för oss. Där beskrevs svensk modern klättring i flera artiklar och TV intervjuade för första gången två aktiva svenska klättrare. Även i radion hördes flera reportage. Förre året hände inte någon allvarlig olycka med svenskar inblandade, även om tillbuden flera gånger var otäcka.*

Femtio procent av våra expeditioner till Himalaya lyckades. P-O Bergström, Tommy Sandberg (årets 50-åring förresten) och Peter Weng heter Sveriges första 8000m-klättrare. Bestigningen av Gasherbrum 2 skedde med bred marginal och ingen hjälp utifrån användes, förutom de fasta rep andra expeditioner hade satt upp. Man får hoppas att vunna erfarenheter kan användas på den mycket större uppgiften 1987: Everest!

...

Bergsport december 1985

S 4 *Gasherbrum II – Varför då?* av PO Bergström (S 6 tredje stycket: ... *Första gången vi kom till läger 2 var när Francois och jag gjorde ett toppförsök den 13 juli. Det var alldeles för tidigt för mig, men Francois var starkare och bättre acklimatiserad, så han kunde fortsätta mot toppen tillsammans med ett par japaner som också befann sig i läger 2. Att han fortsatte uppåt var något som vi andra i expeditionen var helt med på. Han hade - och tog – chansen medan han själv var i form och vädret var hyfsat. Den 16 juli stod Francois och japanen Kato på toppen. Expeditionen hade i princip lyckats, men vi hoppades fortfarande på att få upp de första svenskarna över 8000 meter...)*

S 21 *Be the president* av Daniel Bidner

S 31 Futuristisk etnologisk isklätterrelaterad teckning av Magnus Nilsson

Bergsport oktober –85

S 26 Recension *Eric Shipton The Six Mountain Travel Books* av Lars Cronlund *Eric Shipton (1907-1977) är en av 1900 talets mera framträdande pionjärer inom Himalayaklättring. År 1931 besteg han Kamet 7756m (det högsta bestigna berget på den tiden). ... .. Han frågade Shipton om han hade lust att klättra*

lite i Östafrika. Brevskrivaren var HW Tillman och detta ledde till att ett av de mer kända replagen i Himalayaklättring bildades. ...

S 30 Förbundsnytt *Sommaren 1985 är en milstolpe inom svensk Himalayaklättring. Tommy Sandberg, P-O Bergström och Peter Weng kom upp på Gasherbrum 2, 8034 meter. År 1975 besteg Tommy Sandberg och P-O Bergström berget Nun 7135 meter. Även det var en milstolpe, eftersom det var första gången som några svenskar kom över 7000 meter. Vi får gratulera dom till en lyckosam genomförd expedition. Dit skall vi även räkna alla de övriga. En expedition är ett lagarbete där alla har del i framgången.*

Bergsport juni –85

S 4 *200-litersfatet på Stora Traversen* av Anders Kamb. Silhouetleden på Tuolpargoni och via västra leden till Sydtoppen vidare över Kebnepakte och ner vid svarta sjön till Tarfala.

S 18 *Berghälsan UIAA medicinsk kongress i Chamonix* av Ebbe Wahlund

S 32 recension Nanga Parbat Pilgrimage, Ny upplaga / Herman Buhl av Lars Cronlund BRA

Bergsport mars –85

S 4 *Topplless i Tam Skånska Hoggar-Sahara expeditionen 84-85k* av Torbjörn Bengtsson

S 6 *Ru-Njura, regnets berg* av Olle Nykvist (Uganda?)

S 28 *svensk expedition till Himalaya* av Åke Nilsson ... *Gangotriglaciären. Där kommer vi, sex medlemmar i Stockholms Klätterklubb, att i början av september lägga baslägret för vår expedition till Mount Meru (6.672 m), ...*

S 29 Recension *Everest impossible victory* av Peter Habeler av Lars Cronlund ... *Enligt Peter Habeler så var det bara tack vara honom som Reinhold Messner kom ner ifrån Everest. Gränsen mellan succé och katastrof är marginell på sådana turer som dessa. ...*

Bergsport december 1984

S 3 Skitbra teckning av Magnus Nilsson *Att missförstå kommando*

S 24-26 **Utrustningshörnan Håller – håller ej** av Eric Grund

S 40 *Svenska Karakoram-expeditionen 85 Mt Gasherbrum II Tillstånd att bestiga Mt Gasherbrum II (8035 m) vid sydvästra leden har beviljats en svensk grupp under tiden 15 juni och tre månader framåt. Gruppen består av åtta personer f.n.: Per-Olof Bergström, Francois Germain, Anders Landström, Johan Luhr, Bengt Rodin, Tommy Sandberg, Bengt Tengrud och Peter Weng (officiell ledare). ...*

Mittuppslaget: *Murphus lag* av Per Calleberg

Bergsport oktober –84

S25 Debatt *On sight, á vue , fritt ...???* Av Bogi Palfay

Bergsport juni –84

S20 Bild: Frans Fischer, Klövsjö, klättrar upp för att hämta en kvarsatt isyxa med Lars Cronlunds (?) handske i handlovsremmen.

Bergsport mars –84

S 22-25 **DEBATT** vid Gillis Billing S 24 ang. **Per Westerlund / Kangchenjunga:** ... *Beträffande Per Westerlund vill jag understryka Bolinders uppfattning. TF-redaktören Gunwald Håkansson (raf kom: alltså red. för Sv. Fjällklubbens årsskrift Till Fjälls), såsom professionell idrottsjournalist och icke-alpinist, hade en faiblesse för mindre seriösa personer med rekord- och sensationsattityd till fjällsporten.*

31 januari 1940 hade jag ett långt sammanträffande med Per Westerlund i Vänersborg. Min dagbok därom: ”Han har inte en aning ens om principerna för förflyttning i brant terräng; anser sina järnkrokar bättre än isyxa; han nådde antagligen aldrig de alpina svårigheternas början”. Hans terrängbeskrivning motsvarande moränens överkant. Men det är vackert så. Samma psykiska fenomen som får icke alpinvant folk att överskatta lutning gör att de tycker att horisontallinjen tvärs över till andra dalsidan träffar denna betydligt högre upp än den punkt man står på. Man upplever rymden utanför bergsidan som större än vad den egentligen är.

Per Westerlund var helt högfjällsovan; hans verkliga motiv var mission, och jag fann honom inte vara mannen att inleda ett samarbete med för framtida himalayagrej. Givetvis retade det SFK:are, som förgäves sökt få pressen att stödja en svensk expedition, att en helt chanslös outsider lyckats dupera en tidning till att understödja hans försök. Det var just vad man kallar ”försök”. Denna SFK:s attityd tolkades av pressen som avundsjuka. I helskotta – vi var fly förbittrade, för han förstörde på lång sikt pressens tilltro till utsikterna för en svensk alpinistexpedition.

S 26 **Utrustningshörnan** (om isskruvar främst) **Regel ett: förstaman får inte falla** av Eric Grund

Bergsport december 1983

S 9-11 *Svensk klättersport II – pionjärerna* av Anders Bolinder

För att få rätt perspektiv på svenska bergbragder före 1952 måste vi bläddra i några stora svenska forskares böcker och sätta årtalen på pränt i rätt ordning. För skall man vara sakligt korrekt har klättersporten i vårt land i praktiken börjat med dem som haft siktet på några av jordens höga berg – och delvis lyckats i sina strävanden.

När Svenska Fjällklubben bildades 1927 hade redan mycket skett inom de svenska fjällen och en av klubbens stiftare, civing. Gunnar Eklund, var förstabestigare av såväl Kaskasapakte (1923) som Kuopertjåkko (1925) – därom kan bl a läsas i *Till Fjälls 1930 s 29 och 71 – innan han 1929 förflyttades till Sydamerika för att företräda en svensk storkoncern i Ecuador. Där han fann nya mål.*

S9, tredje stycket: *Men innan dess hade först och främst Sven Hedin gjort sitt berömda försök på Mustagh Ata i östra Pamir 1894 och nått en höjd som han själv uppskattade till*

6300 m. Och detta mest ridande på en yak. Därvid måste man emellertid komma ihåg att Hedin uppskattade detta stora "isbergs" höjd till 7880 m – en siffra som numera fastslagits till 7546 m av både engelsmän och kineser. Mera därom kan man läsa Igenom Asiens Öknar vars första upplaga (tyska) utkom redan 1899 i Leipzig.

S 9 fjärde stycket: Och för de stora svenska pionjärerna och expeditioner av svenskar måste vi alltså sätta årtalet 1984 som början – när det gäller berg av större format. Nästa årtal blir 1901: Då var den stora svenska Chaco Cordillera-expeditionen på gång i norra Argentina och mot slutet av detta år gjorde några medlemmar ett par försök att bestiga Nevado de Chañi, 6060 m, i provinsen Jujuy (på gränsen till Salta). Först lyckades von Rosen bestiga bergets näst högsta topp, ca 5800 m, och kort därefter nådde Fries, von Hofsten och argentinarerna Mercado högsta punkten – den 28 november 1901. På kamtoppen 5800 m uppges även expeditionens ledare, Erland Nordenskjöld ha varit med von Rosen (se vidare dennas bok: En förgången värld, Sthlm 1920). Och Nordenskjölds namn förekommer vidare i Patagonien där han gett namn åt en betydande glaciär – liksom den närliggande "Uppsala-glaciären". Detta var alltså första gången en topp över 6000m bestigits av svenskar – möjligen med den lilla reservationen att Chañis höjd enligt senaste mätningar fått en siffra under denna gräns. Men si eller så var det en utomordentlig bestigning av dessa berömde svenska forskare i Anderna.

Nästa årtal och svenska bergbragd är ett gåtfullt kapitel; Den berömde andinisten Alfredo Magnani nämner i Club Andion de Bariloche årsbok för 1949 (Nr 17, s 23) att en "skandinav" vid namn Christian Ebden eller Ewald skulle ha bestigit Cerro Tambillos (ca 6000 m) för mer än 30 år sedan", när Magnani själv besteg berget 1947. Vi måste alltså gissa på något år kring 1915 (senast 1920) då detta skedde – men ännu mer gåtfullt blir det hela genom Magnanis omnämmande att denna svensk (?) skulle ha försvunnit vid denna bestigning, och inte heller på toppen fann M något som tydde på Ebdens närvaro där. Men om detta märkliga berg och den stora topplatån har arkeologerna sedan sysslat desto mer – vad sökte den ne hittills oidentifierade svensk däruppe? Och vad visste han om bergets precolumbianska betydelse? Ingen har hittills kunnat ge minsta ledtråd därom.

S 10, första stycke: Och därmed kan vi återvända till Gunnar Eklund. Den 4 nov 1929 besteg han Ecuadors näst högsta berg, vulkanen Cotopaxi, 5887 m. Inte bara till kratern – utan till högsta punkten på den yttre kraterranden, mot norr. Och denna skillnad är mycket väsentlig – för även om Eklund står som Nr 11 på listan över vulkanens bestigare har den störste experten på Anderna f n (USA) bekräftat skriftligen till mig att ingen säker bestigning av "ispuckeln" skett tidigare. Ja, möjligt är att snö- och isförhållandena ändrats så att det rörde sig om en ren klippnål på Eklunds tid – och detta förklarar också varför ingen av "de stora" som Carrel, Whymper och Meyer lyckats nå högsta punkten långt tidigare. Eklund har således skrivit något av alpin historia även i Sydamerika. I TF (Svenska Fjällklubbens årsbok "Till Fjälls" / Raf. Kom.) 1930 s 70-71 & TF 1949 s 77 är nämnt något därom _ men långt ifrån hela sammanhanget, som bland SFK:s äldre då inte heller kunde vara känt.

Några dagar senare besteg sedan Eklund också vulkanen Tolima (ca 5200 m) i det centrala Colombia. Och det var 3 eller 4 bestigningen av det berget. För den intresserade vidare: American Alpine journal 1962, 63 & 64 – samtliga bidrag av Prof. Evelio Echevarria, Fort Collins, Colorado State University.

Den som kunnat lämna mest upplysningar om Eklund är ingen alls inom SFK (nu eller tidigare), utan Rolf Blomberg i Quito – ja han har t o m lyckats leta fram en bild av denna svenske alpinist före sin tid. Som föddes 1900 och dog i Cuenca i någon förgiftning 1949. Vidare tips har erhållits av Bertil Frödin i Hongkong som bl a träffade Eklund året före hans död.

Roffe Blomberg försökte sig också på Cotopaxi – 1947 bestämt –men p g a dåligt väder måste han med kamrater (bl a de berömde andinisterna Arturo Eichler och H Lopez-Robinson) ge upp just under kratern.

Samma år tycks Chañi ha fått nytt svenskt besök: I Revista Andina 1948 (Nr 63) relateras på sidorna 9-10 en rapport som tidigare publicerats i Revista Geografica Americana Nr 120 och i vilken schweiz-argentinnaren Frederico Lüscher avslöjar att Bron Christian Hermelin ingick i ett lag som besteg Nevado Chañi ca den 20 oktober 1947. Men om denna Hermelin också var med på toppen avslöjas inte – bara att den italienske fransiskaner-prästen Pelicelli placerade ett kors i toppröset. Och att bestigningen tog trenne dagar... Vem denne svenske baron Hermelin var har inte heller gått att få klarhet i – ännu. I någon TF är han heller inte nämnd.

Här kan det vara dags att vrida tidsuret något tillbaka och kasta blickarna på jordens tredje högsta berg, Kanchenjunga. Nu 8585 m (enl mätningar 1978-80) I boken "Kanchenjunga, ett äventyr" berättar dåvarande KFUM-sekreteraren Per Westerlund om sitt vandring mot det berget genom Sikkim (Lindqvists förlag, Stockholm 1938) året före andra världskrigets början. På Zemuglaciären har han säkert nått 5000 m – men knappast högre. Hela hans "bestigningsförsök" måste reduceras till en ren trekking om man skall söka rekonstruera verkligheten. Kanske bästa beskrivningen eller liknelsen kom från Billing: "Om man seglar ut på havet (dvs Skagerack) från Vinga och sedan inte ser land – då är man ju inte i Amerika!".

Kring 1950 dök en liknande "höjdare" upp i Sverige som påstod sig ha varit över 7000 m och det intill själva Everest, eller på berget t o m... Det visade sig sedan vara en man som kallade sig "buddistmunk" och i verkligheten var han tysk. Och var han varit på eller vid Everest kunde han aldrig dokumentera.

Per Westerlund torde emellertid ha varit en av landets populäraste föreläsare på sin tid och ryktet om hans stora "bestigningsförsök" på Kangchenjunga spred sig på alla håll inom folkbildningen – och dåvarande Stockholms-Tidningen som hauserade upp saken mycket bidrog därtill. Ännu 1952 när dåvarande TF-redaktören Gunvald Håkansson sökte reda ut detta om svenskt höjdreord (i TF 1952) hävdade Westerlund bestämd att han varit över 7000 m (i hans bok var det "mellan 26–28.000 fot", dvs alla gånger över 8000 meter...) Men exakt var på den tyska kartan från 1930 (skala 1:33.000) gick det inte att bestämma. Senare skrev Westerlund om helgonkultur i Mexico och slutade som kyrkoherde i Hovsta norr om Örebro, där hans Kangchenjunga-bok ännu fanns i bokhandeln på 60-talet. Denna lilla och säkert ofullständiga översikt är avsiktligt inriktad på transoceana områden – dvs helt utom Europa – och när jag själv länkades in på Anderna 1951 var nog det mesta om svenska höjdbragder före 1930 okänt för mig. Bara Sven Hedins rekord skulle slås!

S 31-33 : Utrustningshörnan Sydda eller knutna slingor v Bogi Palfay

Bergsport oktober –83

S 6-11 svensk Klättersport Födelslovåndor och Brytningstid före "Födelsen" 1973 Anders Bolinder
S 11, 3. Stycket: "Som ett steg i rätt riktning – ja t o m ett "långt steg" – ansåg Hammarskjöld bildandet av den nya sektionen vara. Men tillade också att det gällde att "gå vidare". Under 1949 upplevde jag Alpina sektionens verksamhet som ytterst stimulerande. **Det var Bertil Frödin som genom sin utmärkte rapsodi från Sydamerika tände mig på Anderna och Ulf Ramm-Ericsson gav en minst lika fin närblid av Coastal Range i Br. Columbia där han gjort flera förstabestigningar 1947** – och för dagens svenska klättrare kanske det kan vara intressant att veta, att just Uffe Ramm var den första svensk mig veterligen som gjorde verkligt avancerade leder (även idag närmast högsta graderingen i) i Yosemite Valley (se TF 1948 & 49), ja t o m "förstagenomklättringar" av massiva bultväggar. I Alpina gjorde han bl.a. Matterhorn, Monte Rosa och några till över 4000.

Bergsport juni –83

S 40 "Johan Akke till Minne" av Kenneth Westman och vännerna i Östersunds Klätterklubb

Bergsport mars –83

S 18: Fin teckning av desperat klättrare som nästan når en nersänkt repände... Magnus Nilsson

S 28-30 Everest – något för Sverige Ebbe Wahlund Inför 1987

S 31-32 Lavinolyckan på Kvaløya Tommy Sandberg

S 32 Bruno Rabbogliatti till minne Vännerna i DKK

Bergsport december -82

S 3, ledare "För den svensak klättermenskapen ble3v 1982 ett prövningens år. I våras förolyckades Rolf Reeder och Lennrt Bergström. I pressläggningsögonblicket når oss budet att Bruno Rabbogliatti är död.

S 16-17 Klättring i Iran Kaspar Sinabian

Bergsport oktober –82

S 14 Utrustningshörnan Sören Larsson Gäller för kort fjäder i Jumars av 1979 års modell.

Bergsport juni –82

S 3 Till minnet av Rolf Reeder Vännerna i Göteborg, Till minnet av Lennart Bergström Carl Wiström

S 10-11: Polska bergsbestigare mot regimen Aleksander Kwiatkowski. Ett inlägg om klättrares engagemang i frigörelsearbetet.

Bergsport mars –82

S 26-27 **Recension: Riccardo Cassin: 50 years of alpinism** och expeditionsrapporten *ANNAPURNA – DEN LÅNGA VÄGEN*

Bergsport december -1981

S 18-20 **Mount Forell – berget långt borta** Lars-Göran Johansson. En alpin bestigning 1979 av Grönlands nästhögsta berg, läsvärd.

S 26-29 **Debatt ”Vad hände på Annapurna”** Ebbe Wahlund bemöter Bengt Sörvik

Bergsport oktober –81

S 12-19 **Geomorfologi** Olle Melander

S 27 **Reflexioner** Bengt Sörvik om Annapurna 1981

Bergsport juni 1981

S 17-24 **New Zealand’s highest mile** av Lars Johansson Lång artikel, en del information.

Bergsport mars –1981

S 6 **Hvor farlig det er når ”det icke er farlig”** från Kolsås Gazette

S 7-11 **Fysisk kondition och höga höjder** Stellan Ungerholm

Bergsport december -1980

S 23-24 **Klätterolyckor** Carl-Axel Bladsjö 7 dödsolyckor 1941-1973, fattas bl.a. Björn och partner på Stora Skagastölstind 1941(?) och Tord Kleppen med selskap på Fiva-rute (?), Romsdalen 1964 (?)

S 33 **Svenska Himalaya Expeditionen –81** Presentation av Annapurnaexpeditionen 1981

”... Deltagare är: Lars Back, Åke Back, Francois Germain, Tommy Sandberg (Dalarnas klätterklubb), Lars Cronlund (Stockholms K K), Sten Göran Lindbladh, Lennart Ohlin, Anders Torbjörnsson (Göteborgs K K, Kenneth Westman (Östersund K k). ...”

S 39: **Reklam! Svenska Himalayaexpeditionen valde Alpen till frukost!**

Bergsport oktober –80

S 15 **Ulf Björnberg in memoriam ett personligt porträtt** Jan Liljemark

Bergsport juni 1980

S 10-12 **Acklimatisering till höga höjder** Peter Weng

S 16 Recension **Calculated Risk (Diadem 1979)** av **Dougal haston**, Lars Tivenius skrev

S 17-19 **Från berg och dal** Lennart von Bergen informerar från UIAA och andra källor

Bergsport mars –1980

S 6-9 **Repet och säkerheten** Lennart von Bergen

S 17 Recension **Yosemite Climber (Diadem/Robbins)**, sammanställd av **George Meyers** Bogi Palfay

S 18 med avslutning s 24 **Från berg och dal** (trol. Lennart von Bergen) Lite säkerhetsinformation bl.a.

Bergsport Dec –79

S 14-15 **Till kassan – utan lustgas** Alfred Hillebrand recenserar Reinhold Messners *Mount Everest – till toppen utan syrgas*, Bonnierförlaget

Bergsport Okt –79

S

Bergsport Juni –79

S

Bergsport Mars –79

S 5-9 **Grönland: Paddelorgier med klätterinslag** Kenneth Westman

S 27-28 (Klubbarna har ordet) Göteborgs Klätterklubb: *Det gamla året gick mot sitt slut med ett par bildkvällar där äventyren i Alaska och Cordillera Blanca redovisades.*

Bergsport Dec –78

S

Bergsport Okt –78

S 18 **Nun Kun i repris** Torbjörn Berg recenserar **Vi nådde Nun Kun** av Stellan Ungerholm

Bergsport Juni –78

S

Bergsport Mars –78

S 12 **Messners utmaning** Staffan Ericsson tänker högt

Bergsport Dec –77

S 27 **Östersunds klätterklubb** *Hösten har varit regnig i Jämtland och därför har det inte blivit så mycket klättring. Snön har i skrivandets stund ännu ej kommit. Däremot har vi haft bildvisning, där det visades fina och många bilder från Mount McKinley-expeditionen 1977. Sedvanlig höstfest har ...*

Bergsport Okt –77

S 4-6 **Vad som hände på Hörnljakammen** Per Nellevad och Urban Wennergren skriver om Björn Schelins bortgång vid reträtt under Solway-hut på Hörnli-kammen.

S 31: ”**Dalarnas Klätterklubb** ...*Masarna Peter Weng och undertecknad (Tommy Sandberg, Raf. kom.), tillsammans med Östersundsklubbens Frasse, Gudmund och Johan ”skidade” på 24 dagar över Mt McKinley, Alaska, mestadels i brännande sol.”*”

Östersunds Klätterklubb ...*För att börja med det kanske största äventyret, Svenska Mc Kinley expeditionen – 77 så avlöpte den med turen på gängets sida. Inga frostsador och toppen nåddes i vackert väder. För övrigt var vädret ovanligt bra under hela tiden och grabbarna åkte skidor utför nordamerikas högsta berg, ibland med djupsnö till knäna.”* Denali / Mt. Mckinley, travers av berget via West Buttres till huvudtoppen ”Sydtoppen” (6.194 m) i blandat expedition- / alpin stil, och via förtoppen ”Nordtoppen” (5.935 m) ner nordsidan av berget på skidor, och ut. Johan Akke, Tommy Sandberg, Gudmun Söderin och Peter Weng. Frans Fischer fick vända på ca. 5.500 m pga höjdsjuka-symptom.

Bergsport oktober 1977

Rafael kommentar: Jag är öppen för, att detta var den första travers av berget. Tack till Frans Fischer for informationen.

Bergsport Juni –77

S

Bergsport Mars –77

S 14-15 **Utrustningshörnan** Hasse Hellström

S 27 **Dalarnas Klätterklubb** ... *Efter mötet och kaffet fick vi njuta av Torbjörns bilder från Öst-Grönland, där han varit med en grupp ur Friluft ungdomen sommaren –76. Torbjörn Berg? Skribent var Tommy Sandberg.*

Bergsport Dec –76

S 14-16 **Mount Mc Kinley** Ettore Negri skriver om sin bestigning av Sydtoppen (6200 m) från nord, Muldrow Glacier, med två amerikaner. ...*Muldrow Glacier leden innebär en ca 30 km vandring med en svår vadning, och 20 km glaciärgång (fågelvägen), och dessutom en höjdskillnad av ca 55000m. Vid 3300 m höjd får man gå på en kam upp till 4450 m höjd. Kammen är vid vissa ställen ganska brant. Innan kammen passerar man två isfall, men det finns gott om möjligheter att undvika isklättring. Denna leden medför alltså inga större tekniska svårigheter.*

Bergsport Okt –76

S 23 En bra säkerhets-skämtteckning / kommunikationsrelaterad

Bergsport Juni –76

S 22-23 **Läst** Anders Lundahl presenterar *Big wall climbing* (Kaye & Ward Ltd) av Doug Scott
S 25 (Förbandsnytt) *Nun Kun 7000. Nu är reserapporten ute! 72 fascinerande sidor med ännu mer fascinerande bilder för endast 12 kr. Köp den av någon av expeditionsdeltagarna eller på nästa klubbmöte. Eller skicka efter den från: Hans Johnsson, Per Hallströms väg 2, 8tr, 131 00 NACKA, men då får du skicka med 1:50 i expeditionsavgift.*

Bergsport Mars –76

S 3-9: försök Bascha-az, 4452 m, Gidan, 4170 m, Ulluaaz-basi, 5000 m-toppen Koschtan-tau

Bergsport Dec –75

S 3 **Utsikt från en länstol** Hasse Hellström gratulerar Nun Kun och får med Lasse (Cronlund?) i texten.
S 4-5 **Bortom Horisonten** (Redaktionen?) *I Himalaya bestegs säsongen –75, även andra än Nun Kun! MOUNT Everest, 8848 m ... Den första kvinnan på världens tak blev Junko Tabei, en 34-årig hemmafru från Tokyo. Hun och sherpa Tsering (man) stod däruppe den 16/5. 11 dagar senare trängdes 9 kineser på toppen, eller Qomolangma Feng som NO-kamsexpeditionen döpte om Everest till. Kinesernas bestigning 1960 blev mycket omdiskuterad och även denna senare bedrift ställs i tvivelsmål, främst p.g. av motsägelsefulla uppgifter och suddiga fotografier.*
Syd-väst väggen följar och har med Dougal Haston och Doug Scott samt Mick Burkes bortgång. Har missat Peter Boardman och Sherpa Pertembas bestigning.
Utförliga betraktelser på Peter Habeler och Reinhold Messners nytur i alpin stil på Hidden Peak.
S 6-13 **Nun Kun** Jan Nyström. Deltagare: Åke Back, Borlänge, Tommy Sandberg, Ludvika, Kenneth Westman, Östersund, Franz Fischer, Frösön, Stellan Ungerholm, Gävle, Bengt Rodin, Karlskoga, Jan Nyström, Nacka, Lars Cronlund, Stockholm, Per Olof Bergström, Bromma, PelleHagberg, Kiruna, Torbjörn Berg, Stockholm, Alve Henricson, Lidingö.
(S 12) :
16/9 P.O.(Bergström) och Lasse (Cronlund) när toppenoch återvändar till läger 3. Åke (Back), Tommy (Sandberg), Torbjörn (Berg), och Janne (Nyström) till läger 4, Alve (Henricsson) och Bengt (Rodin) till läger 3.
17/9 Åke, Tommy, Torbjörn och Janne når toppen. Bengt och Alve till läger 4.
18/9 Bengt är dålig på morgonen. Alla lämnar berget och tar med läger 2, 3 och 4.
S 14-15 **Bergsport intervjuar Bengt Rodin**
S 15-19 **Vandring i Ladakh** Ingemar Palmberg
S 23 **Die Extremen** Redaktionen filosoferar om denna bok med bidrag av Reinhold Messner, Domenico Rudatis och Vittorio Varale
S 28 Sarkastisk skämtteckning med dialogen: *Jag fryser om tårna... Har du dina kvar?*

Bergsport Okt –75

S 22 **"Himalaya besegrat"** *PRESSEXTRA* Från vanligtvis välunderrättad källa har vi fått reda på att "Himalaya besegrats" av våra tappra klätterkamrater, eller rättare sagt några svenskar har haft den stora äran att få sätta sin fot på Nun Kun's (7.135 m) vita hjässa.

S 23-24 **Dalarnas klätterklubb** ... För övrigt har 7 man fått spara på semesterdagarna till höstens Nun Kun-expedition. ...

S 25 **Mount Everest inte högst** ... Jorden är som bekant inte rund, utan elliptisk med den största diametern vid ekvatorn. I och med att Chimborazo är beläget endast en grad söder om ekvatorn kommer alltså dess geografiska höjd att bli större än Mount Everests, som är beläget 38 grader norr om ekvatorn. ...

Bergsport Juni –75

S 8-10 **Himalaya, kulturkontakt mellan bergsfolk och alpinister** Jan Nyström. Stockholms klätterklubb hade 19 april 1975 bjudit in till en panel-debatt.

S 20 **Hur länge håller repet ? (3)** Kenneth Myrén skriver

Bergsport Dec –74

S 16 **Hur länge håller repet? (2)** Ingemar Mellgard

Bergsport Okt –74

S 13 Intressant skämtteckning av Torbjörn (Berg?), Alpinisten hos psyklogen.

S 13 **Hur länge håller repet** Kenneth Nyrén

Bergsport Juni –74

S 16-18 **Köldskador** Håkan Bjerneld

S 19 **RESERAPPORT SHE –73** Svenska Himalayaexpeditionen till Lahul hösten 1973, som bland annat besteg det 6517 m höga berget Mulkila, ger snart ut sin reserapport innehållande alla fakta om expeditionen. För att anpassa upplagans storlek till efterfrågan tas beställningar emot nu. Beställning sker genom inbetalning av 9:- på postgiro 85 20 92 senast den 20 juni 1974. Rapporten sändas korsband så snart den kommit ut.

Bergsport Mars –74

S 7 **Torbjörns skämtteckning** *Rep slut!*